

Kommunutredningen 2016

Fördjupad analys- Långsiktig finansiell analys

Uppdrag hela projektet

- Uppdrag: Förslag på tre alternativa kommunstrukturer
- Förslag 1 – Åland en kommun (PwC givet)
- Förslag 2 – 4 kommuner (PwC genom analys)
- Förslag 3 – 7 kommuner (workshops)
- Ska beskrivas ur sju olika perspektiv

Perspektiv

1. *Hållbar samhällsutveckling och fysisk planering*
2. *Närhet och tillgänglighet*
3. *Demokrati, transparens och delaktighet*
4. *Kvalitet, kompetens och verksamhetsutveckling*
5. *Integritet, rättssäkerhet och jämlikhet*
6. ***Ekonomisk bärkraft och effektivitet inklusive försörjningskvoten***
7. *Skärgårdens särskilda behov*

Fördjupad analys - långsiktig finansiell analys

Kommunala kostnader och intäkter analyseras för de tre alternativen samt utgångsläget med 16 kommuner på 5, 15 och 20 års sikt med år 2014 som bas.

Behovskalkyl av framtida investeringar för nya daghem, grundskolor samt åldringshem och serviceboende har genomförts.

En beräkning har också gjorts av hur stort investeringsutrymmet blir vid olika resultat.

En kalkyl om möjliga effektiviseringar av förvaltnings- och grundskolekostnader beräknas för de nya alternativen och tas med i framtida kostnadsberäkningar.

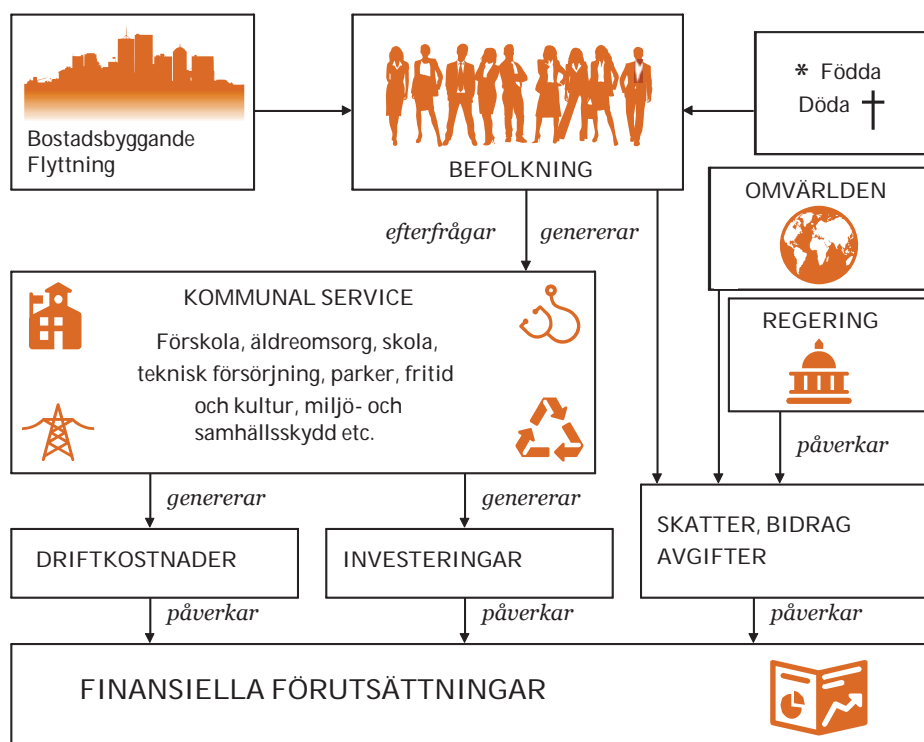
Försörjningskvoten presenteras för de tre alternativen.

Vi utgår i våra kalkyler från att det nya förslaget till landskapsandelar införs 2015 samt att effektiviseringsmöjligheter av driften inom grundskolan och förvaltning genomförs under 5 år från 2015. Med förvaltningskostnader avses kostnaderna för ledning (politisk och tjänstmannas) och styrning samt kringkostnader av kommunen och de stora nämnderna. Se bilaga för detaljerad definition.

Alla grunddata är officiell statistisk från ÅSUB.

***Tillvägagångsätt,
förutsättningar och
avgränsningar***

Tillvägagångssätt, förutsättningar och avgränsningar

PwC använder en metod för framskrivning som genomförts i 30 svenska kommuner. Se bild 5.

Framskrivningen tar sin utgångspunkt i ÅSUB:s befolkningsprognos (basscenario) framtagen 2015 och som sträcker sig till 2040. I denna ligger bland annat antagande om dödstal och födelsetal från Statistikcentralen samt historiska data för in- och utflyttning.

Den framtida underliggande efterfrågan av kommunal verksamhet uppskattas genom en demografisk framskrivning givet befolkningsutvecklingen och givet ett konstant utnyttjandemönster av kommunernas tjänster.

Utifrån kommunernas redovisade kostnader 2014 beräknas de olika åldersgruppernas genomsnittliga nyttjande och kostnad för de olika verksamheterna fram. De framräknade "prislapparna" skrivs sedan fram med utvecklingen av de olika åldersgrupperna enligt kommunens befolkningsprognos.

Kommunens framtida kostnader räknas om i löpande priser med hjälp av ett genomsnitt av ÅSUB:s prisindex för den kommunala basservicen som beräknats till 3,5 procent per år.

Mot dessa kostnader ställs en beräkning av kommunens framtida intäkter från skatter och landskapsandelar.

En BNP- utveckling på 2 procent antas och skatteunderlaget förväntas årligen öka mellan 3 och 4 procent. Samfund- och fastighetsskatten antas öka i takt med BNP. Alla skattesatser antas vara oförändrade under perioden.

I beräkningarna ingår det nya förslaget till landskapsandelar med föreslagen besparing i utgångsläget som finns närmare beskrivet i bild 10-12. I beräkningarna börjar förslaget att slå igenom från 2015.

Landskapsandelarna tillåts öka i takt med lön, pris och demografi. Detta innebär att de förmodligen kommer ta en ökad andel av Landskapsregeringens framtida resurser. PwC har således inte ändrat ersättningsgraden i systemet.

Intäkter och kostnader läggs ihop och finansiella gap redovisas för kommunerna i de tre alternativen samt utgångsläget med dagens befintliga kommuner.

Till analysen kalkyleras en möjlig effektivisering för minskade förvaltningskostnader och grundskolekostnader för de första åren med start 2015. Se närmare beskrivning i bild 13-15.

De finansiella gapen för alternativen analyseras och jämförs.

Tillvägagångssätt, förutsättningar och avgränsningar – investeringar

Investeringar

Kalkyler av det framtida investeringsbehovet inom daghem grundskola och äldreomsorg har gjorts utifrån demografi inom respektive åldersgrupp och prisschabloner fram till 2040. Investeringar som inte är direkt kopplade till demografi exempelvis det tekniska området är inte med i beräkningar liksom om det finns behov för reinvesteringar eller om det är möjligt att effektivisera och exempelvis bedriva verksamhet på färre och/eller större enheter.

Det demografiska investeringsbehovet beräknas till cirka 95 miljoner euro (ca 148 miljoner euro i löpande priser) fram till 2040 i fasta priser sammantaget för alla kommuner på Åland.

Fem daghem beräknat med 40 barn per daghem ger en ökad investering på ca 8 miljoner euro i fasta priser, 1,6 miljoner euro per daghem, som beräknas behövas i kommunerna Finström, Jomala 2 st och Mariehamn 2 st. En grundskola med 225 elever beräknas kring år 2021 till ca 9 miljoner euro i Jomala. Det finns idag 23 grundskolor, varav två har under tio elever och tio skolor har över hundra.

Kalkyler över behovet av platser på äldreomsorg och serviceboende har också gjorts fram till 2040 avseende nybyggnation. I praktiken kan kanske det ökade behovet mötas med att delvis hyra lokaler.

PwC

Kalkylerna för äldreomsorg har gjorts för hela Åland eftersom verksamheten idag bedrivs på få enheter. Kalkylerna beräknas utifrån dagens nyttjandegrader på olika åldersgrupper.

Antal klienter i äldreomsorg var 142 i slutet av år 2015. De flesta klienterna är i åldersgruppen 85+ år. I investeringskalkylen framkommer behovet av två äldreomsorgsboenden med 70 platser på varje fram till år 2040. Investeringen för varje plats beräknas kosta 206 000 euro. Investeringsutgifterna beräknas till ca 30 miljoner euro och beräknas behöva byggas kring år 2023 och 2033.

Motsvarande investeringskalkyl för serviceboenden, per kommun, beräknas till cirka 48 miljoner euro eller drygt 300 nya platser fram till 2040. I kalkylen sätts varje enhet till 8 platser med en investeringskostnad per plats på 154 000 euro. Det blir cirka 1-2 boenden i de mindre kommunerna, fyra i Jomala och tolv Mariehamn med störst tryck kring 2030 och framåt. Antal klienter i serviceboende var cirka 300 per sista december 2015.

Det framtida investeringsbehovet baserat på framtida demografi inom de tre verksamheterna är förhållandevis litet i jämförelse med investeringsbehovet i likvärdiga svenska kommuner där PwC genomfört långsiktiga finansiella analyser.

7

Tillvägagångssätt, förutsättningar och avgränsningar – investeringar

Finansiering av investeringar

Kommunens investeringsutrymme utgörs av räkenskapsperioden och årets avskrivningar (årsbidraget). Om kommunens planerade investeringar är större än den likviditet som kommunen skapar via årsbidraget uppstår ett finansieringsbehov.

Finansieringsbehovet kan lösas genom en kombination av följande:

1. sälja tillgångar (finansiella och/eller materiella)
2. ta upp lån till motsvarande belopp
3. extern finansiering genom exempelvis från landsskapsregeringen
4. höja årsbidraget och öka den egna finansieringen
5. omprioritera/minska investeringsutgifter över tid.

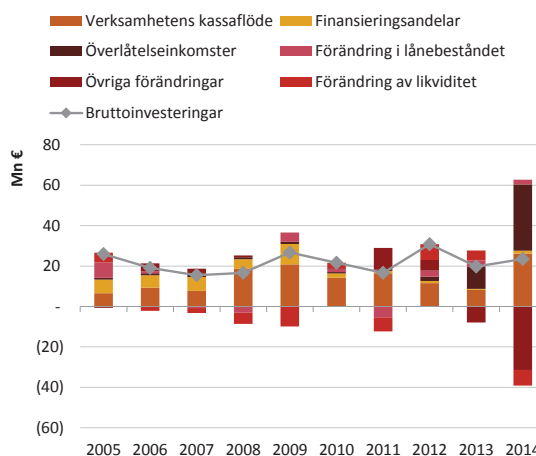
Sedan 2005 har kommunerna på Åland investerat för 216 miljoner euro. År 2009 och 2012 var åren med stora investeringar.

Genom verksamheten har 140 miljoner (65 procent) finansierats. Andra aktörer har bidragit med 41 miljoner euro (9 procent). Detta skedde främst fram till 2009.

PwC

Genom överlåtelser har 53 miljoner euro (24 procent) finansierats. Stora överlåtelser skedde 2013 och 2014. Genom att öka nettouplåningen har 14 miljoner euro (6 procent) finansierats.

Samtidigt har kommunerna ökat likviditeten med 15 miljoner euro.

8

Tillvägagångssätt, förutsättningar och avgränsningar – investeringar

Investeringsutrymme fram till 2040

Som redovisats tidigare uppgår det demografiska beräknade investeringsbehovet till cirka 148 miljoner euro i löpande priser sammantaget för alla kommuner på Åland. Utöver dessa investeringar tillkommer reinvesteringar i befintliga tillgångar samt nyinvesteringar i övriga kommunala verksamheter (gator och vägar, kommunal teknik etc.).

Det genomsnittliga årsbidraget för Ålands kommuner har varit drygt 9 procent den senaste tioårsperioden.

Ett årsbidrag på 8 procent av intäkter från skatter, landskapsandelar samt verksamhetsintäkter genererar likviditet motsvarande 592 miljoner euro i löpande priser fram till 2040. Avskrivningar har för perioden schablonmässigt beräknats till 497 miljoner euro.

Givet att avskrivningsutrymmet finansierar reinvesteringarna återstår 95 miljoner euro för nyinvesteringar i lokaler och övriga verksamheter.

Vid ett årsbidrag på 8 procent kommer kommunerna inte kunna självfinansiera dessa investeringarna. Det kommer således krävas ytterligare finansiering (punkt 1-3 föregående sida).

Ett alternativ är att öka årsbidrag enligt punkt 4 på föregående sida. Ett resultat motsvarande 10 procent ökar investeringsutrymmet med 148 miljoner euro till 740 miljoner euro. Vi denna nivå finns ett utrymme utöver avskrivningar som täcker nyinvesteringarna i lokaler.

Höjer vi årsbidraget ytterligare två procentenheter till 12 procent ökar utrymmet med ytterligare 148 miljoner euro till 888 miljoner euro.

	8%	10%	12%
Årsbidrag motsvarande i % av skatter, ls-andelar samt intäkter i verksamheten	592	740	888
Avskrivningar	-497	-497	-497
Utrymme utöver avskrivningar	95	243	391
Nyinvesteringar i lokaler	148	148	148
Utrymme för övriga nyinvesteringar och reinvesteringar	-57	95	243

Det nya landskapsandelssystemet

Ej beslutat men beräknas träda i kraft 2018. Systemet innehåller sex delar:

1. Skattekomplettering
2. Kalkylerad landskapsandel
  - grundskola
  - socialvård
3. Kostnadsutjämning och LS-andel för särskilda verksamhetsområden
4. Skärgårdstillägg
5. Främjande av fritid och bibliotek, såsom idrott, kultur samt Medis-verksamhet
6. Samarbetsstöd/samgångsstöd

1. Skattekompletteringen utjämnar skillnader på inkomstsidan mellan kommuner. Dessa skillnader uppstår i beskattningsbar inkomst och samfundsskatter. Skillnaderna är rätt stora mellan de åländska kommunerna. Därför föreslås skattekompletteringen utgöra ca 35-50 procent av totala utdelningen i LS-systemet. Genom att ge skattekompletteringen en stor vikt så skapas möjligheter att förändra kostnadsstrukturer, då inte dessa låses fast i en alltför hög kostnadsutjämning. Det kan även ses som att detta skapar en gemensam målbild för hela Åland att öka skattebasen. Skattekompletteringen är utformad så att en kommun inte kan påverka sin andel av skattekompletteringen positivt genom att förändra sin skattesats.

2. Kalkylerad landskapsandel, ersättning för grundskola sker enligt invånarantal i åldersgruppen 6-15. Därtill får kommuner med lägre invånarantal i åldersgruppen högre ersättning per invånare, samtidigt som systemet ger mer pengar för varje person till i denna åldersgrupp som kommunen får.

Kalkylerad landskapsandel, ersättning för socialvård sker i förslaget enligt olika kalkylerade grunder. Områdena inom socialvård som ges ersättning för är äldreomsorg och barnomsorg. De kalkylerade grunderna är högre för äldre befolkning i flera åldersgrupper från 65+ samt befolkning i åldern 0-6. Samma ersättningsgrad gäller för alla kommuner utom för skärgårdskommuner.

Om kommunal utjämning på Åland

Det nya åländska landskapsandelssystemet (LS-systemet) ska liksom det nuvarande fördela ekonomisk ersättning för den verksamhet som lagstiftaren ålägger kommuner.

Andelar ges på kalkylerade grunder och systemet utjämnar förutsättningar mellan kommuner för att alla kommuner ska ha möjlighet att producera en likvärdig service. Landskapsandelar kan även ges på basen av politiska mål, för att främja en viss typ av region eller annan målsättning.

Följden blir att systemet anpassas för nuvarande struktur. Bygger man inte in några incitament kan systemet därmed bli konserverande.

Vissa delar i systemet kompenserar för litenhet och/eller geografisk utsatthet. Vid beräkningar på nya kommuner kan man behandla dessa komponenter på två sätt.

1. Den nya kommunerna får tillgodoräkna sig samtliga befintliga intäkter – dvs. man behandlar den nya kommunen som summan av tidigare kommuner i denna del.
2. De nya kommunerna får intäkter utifrån den nya kommunernas struktur. De totala intäkterna från landskapsandelarna kan bli mindre totalt sätt.

I de kommande kalkylerna har vi valt metod 1. Detta innebär i utgångsläget inga minskade utbetalningar för landsskapsregeringen. En beräkning enligt metod 2 hade gett minskade utbetalningar – men samtidigt mindre pengar till kommunerna.

Om kommunalutjämning på Åland (forts.)

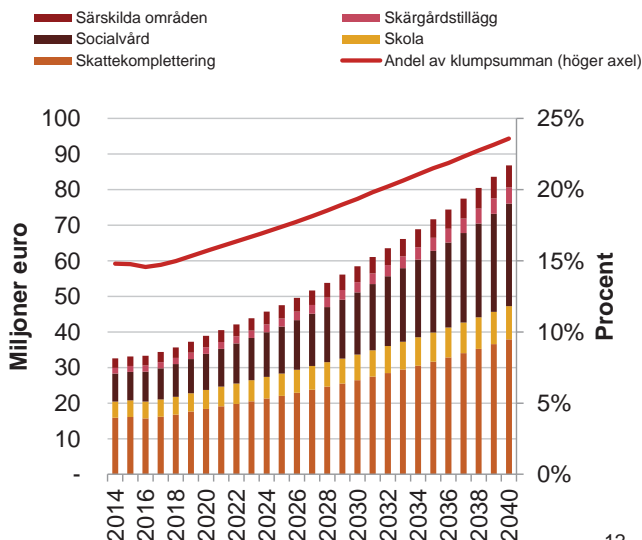
Systemet för landskapsandelarna är konstruerat så att omslutningen växer i takt med demografin och den allmänna pris- och löneutvecklingen.

Landskapsregeringen kompenserar därmed kommunerna fullt ut för (den genomsnittliga) kostnadsökningen.

Finns det behov att hålla tillbaka omslutningen och därmed minska bidragsgivningen krävs det att man ändrar ett antal olika kompensationsgrader i både skattekompletteringen och de kalkylerade landskapsandelarna. Detta kräver att systemet revideras och nya beslut behöver tas.

I den svenska systemet för kommunalekonomisk utjämning finns det en ventil – en regleringspost. Syftet med denna är att reglera eventuell skillnad mellan kostnaden för systemet och hur mycket pengar regeringen vill avsätta till kommunerna. Överstiger kostnaden avsatta medel får kommunerna finansiera skillnaden solidariskt. Vid det omvända läget får kommunerna dela på överskottet.

Fördelen är att regeringen kan kontrollera hur mycket medel de vill avsätta till kommunerna oavsett hur kostnaden för systemet utvecklas. Inga beslut om reviderat system behöver tas. Nackdelen är att kommunerna riskera att inte få de medel (netto) som kompensationsgraden utlovar. Om regeringen inte tillför nya medel kommer det ske en urholkning av bidraget över tid.

Effektiviseringskalkyler av förvaltnings- och grundskolekostnader

Skillnaderna i verksamhetskostnader är stora bland kommunerna på Åland. Med färre kommuner finns möjligheter till effektiviseringar genom att till exempel bedriva grundskolor med färre och större enheter. Faktiska effektiviseringar kräver dock politiska beslut.

Vår bedömning är att möjligheterna till att kalkylera möjliga drifteffektiviseringar är mest gynnsamma inom förvaltning och grundskolan framför exempelvis äldreboenden där det finns få enheter.

Historiska kostnadsdata, som inrapporterats till ÅSUB av respektive kommun, visar att skillnaderna mellan kostnaderna för förvaltning per invånare och grundskola per elev är stora mellan kommunerna. En kommun med högt antal invånare har låga förvaltningskostnader jämfört kommuner med få invånare. Se bild 14. På samma sätt är grundskolekostnaderna per elev klart lägre där elevantalet är stort. Se bild 15. I kalkylen av vilka möjligheter som finns till effektiviseringar inom grundskolan och förvaltningskostnader har två funktioner skattats med hjälp av regressionsanalys med det historiska kostnadsdatat.

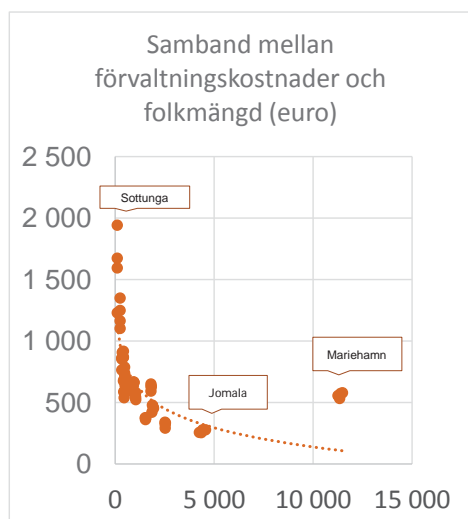
De två funktionerna används för att kunna göra bedömningar av vilken potential till effektiviseringar som finns vid nya kommunstrukturer och skall ses som räkneexempel. För att genomföra faktiska effektiviseringar krävs naturligtvis politiska beslut om att t.ex. driva färre och större grundskolor. Effektiviseringarna fördelas i kalkylerna på de fem första åren med start 2015. Kalkylen slår igenom i form av lägre framtida förvaltnings- och grundskolekostnader som därmed påverkar det finansiella gapen i de nya kommunalternativen.

I sjukommunsalternativet beräknas ingen effektivisering förvaltnings- och grundskoleeffektivisering för Jomala och Mariehamn eftersom kommunerna behålls enligt dagens kommunstruktur.

PwC

13

Effektiviseringsfunktion av förvaltningskostnader

Sambandet (den prickade linjen) för förvaltningskostnader euro per invånare (y) och folkmängd (x) ser ut som följer:

$$y = -224,5 \ln(x) + 2207,4$$

Kalkylen har gjorts med kommunernas redovisade kostnadsdata för 2011-2014. Förvaltningskostnaderna varierar kraftigt från drygt 250 euro per invånare i Jomala till över 1500 euro per invånare i Sottunga. Mariehamns förvaltningskostnad avviker från linjen i figuren med en kostnad kring 500 euro per invånare.

Tolkningen av ekvationen är att kostnaden för förvaltningskostnader per inv uppgår till $= -224,5 * \ln(\text{folkmängden}) + 2207,4$

Kalkylen visar att ju fler invånare en kommun har desto lägre förväntade förvaltningskostnader per invånare.

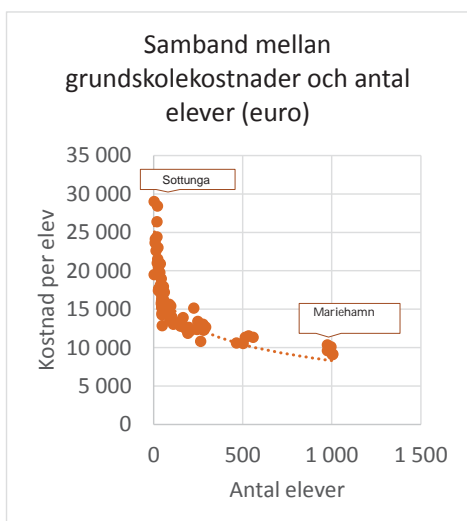
Genom att sätta in de nya alternativens invånarantal kalkyleras en förväntad förvaltningskostnad per invånare som blir lägre än de faktiskt redovisade kostnaderna per invånare och där skillnaden motsvarar besparingspotentialen. De lägre förvaltningskostnaderna förväntas slå igenom de första fem åren med början 2015 för de nya kommunalternativen. Se vidare bild 20, 32 och 50.

PwC

14

(ln = naturliga logaritmen)

Effektiviseringsfunktion av grundskolekostnader

Sambandet (den prickade linjen) för grundskolans kostnader euro per elev (y) och elevantal (x) ser ut som följer:

$$y = -3026 \ln(x) + 29209$$

Kalkylen har gjorts med kommunernas redovisade kostnadsdata för 2010-2014. Grundskolekostnaderna varierar kraftigt från Mariehamn kring 10 000 euro per elev till Sottunga som har haft varierande elevkostnader med en topp kring 29000 euro per elev år 2014. .

Tolkningen av ekvationen är att kostnaden för grundskolekostnader per elev uppgår till $= -3026 * \ln(\text{elever}) + 29209$

Kalkylen visar att ju fler elever en kommun har desto lägre förväntade grundskolekostnader per elev.

Genom att sätta in de nya alternativens elevantal kalkyleras en förväntad grundskolekostnad per elev som blir lägre än de faktiskt redovisade kostnaderna per invånare och där skillnaden motsvarar besparingspotentialen.

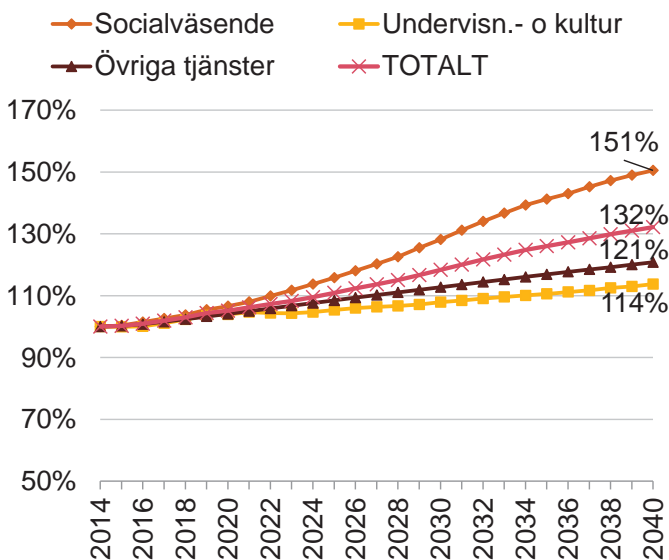
De lägre grundskolekostnaderna förväntas slå igenom de första fem åren med början 2015 för de nya kommunalalternativen. Se vidare bild 21,33 och 51.

Åland en kommun

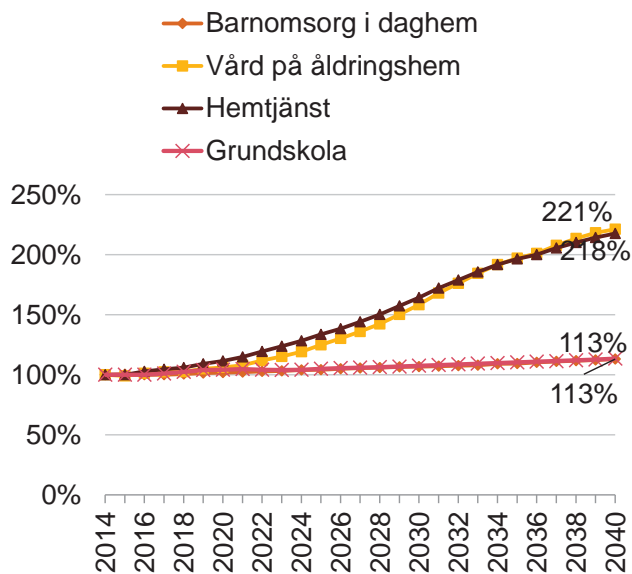

Åland en kommun

Demografiska trycket

Några utvalda verksamheter

PwC

17

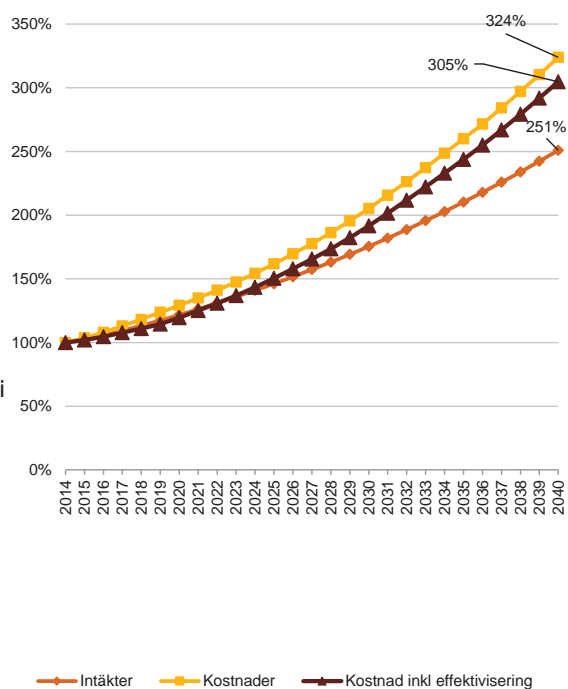
Åland en kommun

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter:

Oförändrad verksamhet: 1 % per år motsvarande 1,72 miljoner euro eller 60 euro per invånare i 2014 års prisnivå. En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 44,8 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 8,54 %.

Med möjlig anpassad effektivisering av förvaltning och grundskola: 0,7 % per år motsvarande 1,20 miljoner euro eller 41 euro per invånare i 2014 års prisnivå. En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 31,1 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 5,92 %.

Kostnader och intäkter index löpande priser

PwC

18

Effektiviseringsmöjligheter av förvaltningskostnader i enkommunsalternativet

Med hjälp av regressionskvationen i bild 14 beräknas en förväntad förvaltningskostnad. I beräkningen i enkommunsalternativet läggs en restriktion in i ekvationen som begränsar effektiviseringen eftersom funktionen är avtagande. Istället för den faktiska befolkningen görs beräkningen med 5 000 invånare.

Kalkylen visar att effektiviseringspotentialen blir 43 %.

Den möjliga effektiviseringen fördelas över 5 år i kalkylen av framtida kostnader med start 2015.

	Folkmängd	Kostnad per inv. euro	Kostnad tusen euro	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering tusen euro	%
				Per inv.	tusen euro		
Hela Åland	28 916	514	14 865	295	8539	-6 326	-42,6%
Uppskattat tak	5000						

Effektiviseringsmöjligheter av grundskolekostnader i enkommunsalternativet

Med hjälp av regressionskvationen i bild 15 beräknas en förväntad grundskolekostnad.

I beräkningen i enkommunsalternativet läggs en restriktion in i ekvationen som begränsar effektiviseringen eftersom funktionen är avtagande. Istället görs beräkningen med 600 elever eftersom funktionen är avtagande.

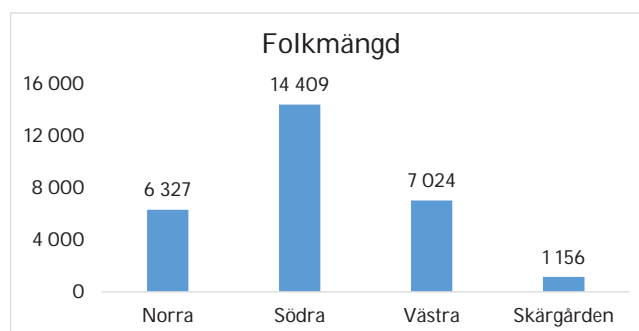
Kalkylen visar att effektiviseringspotentialen blir 21 %.

Den möjliga effektiviseringen fördelas över 5 år i kalkylen av framtida kostnader med start 2015.

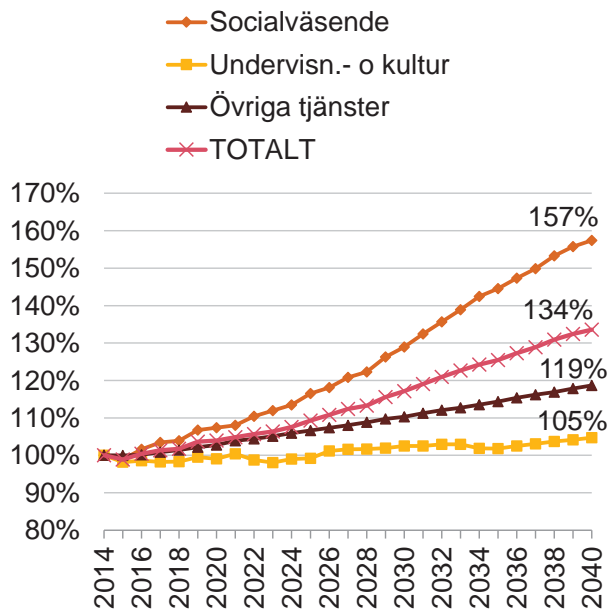
	Antal elever	Kostnad per elev. euro	Kostnad tusen euro	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering tusen euro	%
				Per elev	tusen euro		
Åland	2 875	12 456	35 810	9852	28324	-7 486	-20,9%
Uppskattat tak	600						

Fyra kommuner

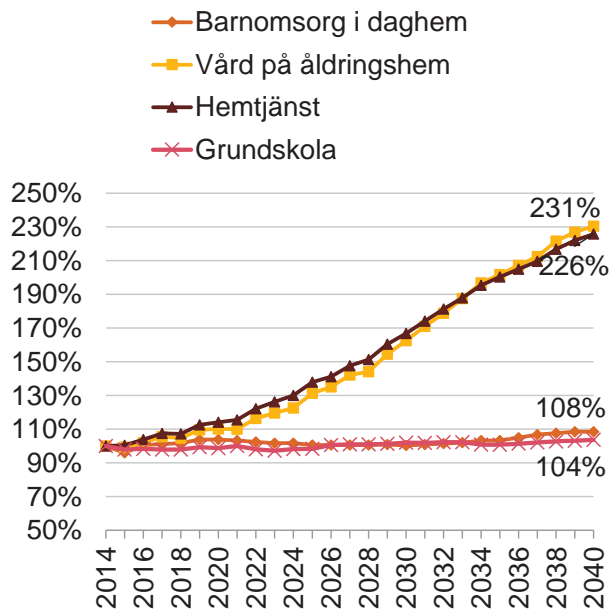
Tre stora och en liten kommun

Norra Demografiska trycket

Några utvalda verksamheter

PwC

23

Norra

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter:

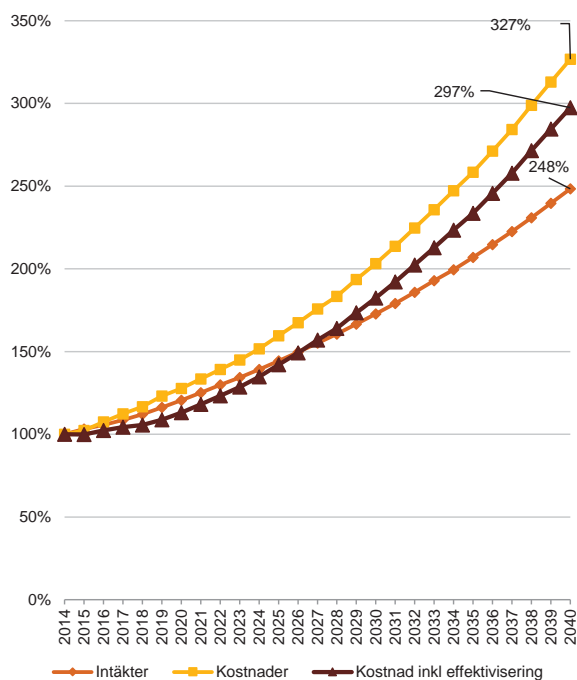
Oförändrad verksamhet: 1,0 % per år motsvarande 369 tusen euro eller 58 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 9,6 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 9,62 %.

Med möjlig anpassad effektivisering av förvaltning och grundskola : 0,6 % per år motsvarande 202 tusen euro eller 32 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 5,2 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 5,27 %.

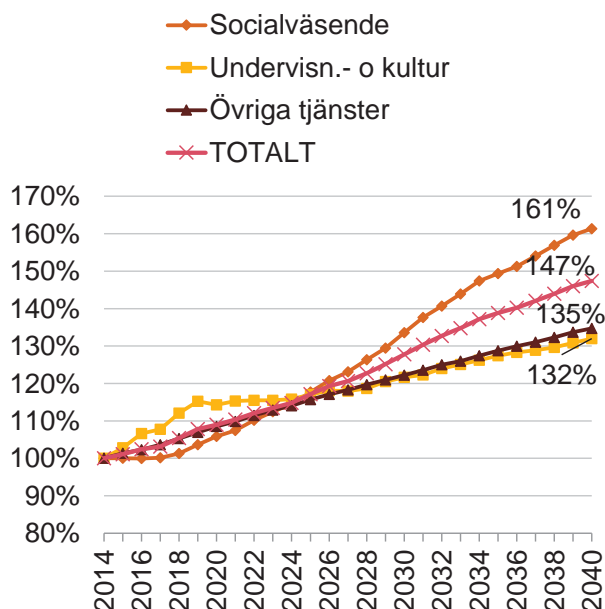
Kostnader och intäkter index löpande priser

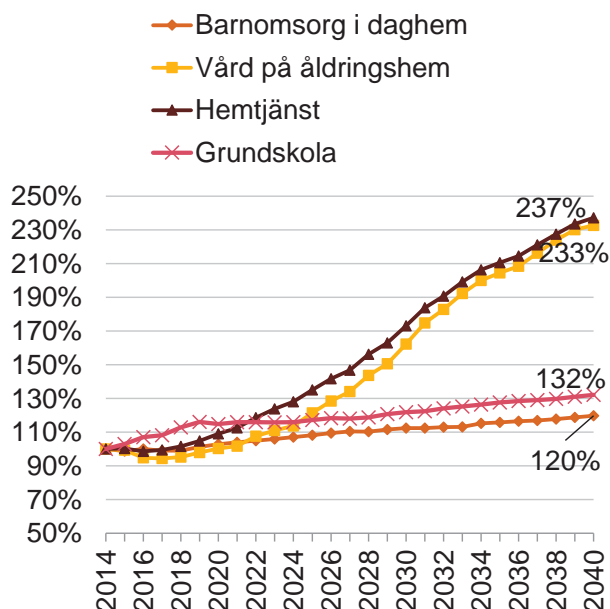
PwC

24

Demografiska trycket

Några utvalda verksamheter

Effektiveringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

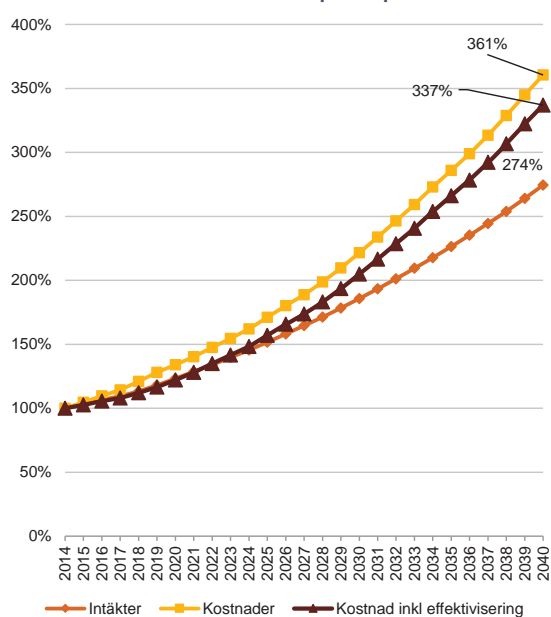
Oförändrad verksamhet: 1,0% per år motsvarande 365 tusen euro eller 52 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 9,5 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 7,75 %.

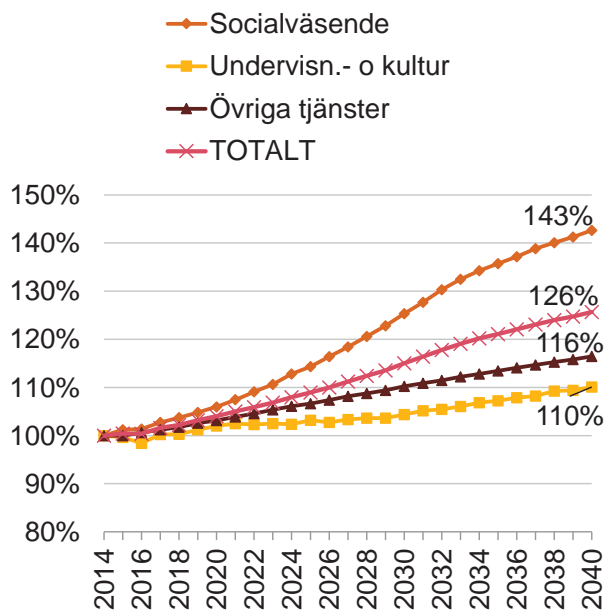
Med möjlig anpassad effektivisering av förvaltning och grundskola : 0,7 % per år motsvarande 240 tusen euro eller 34 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 6,2 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 5,10 %.

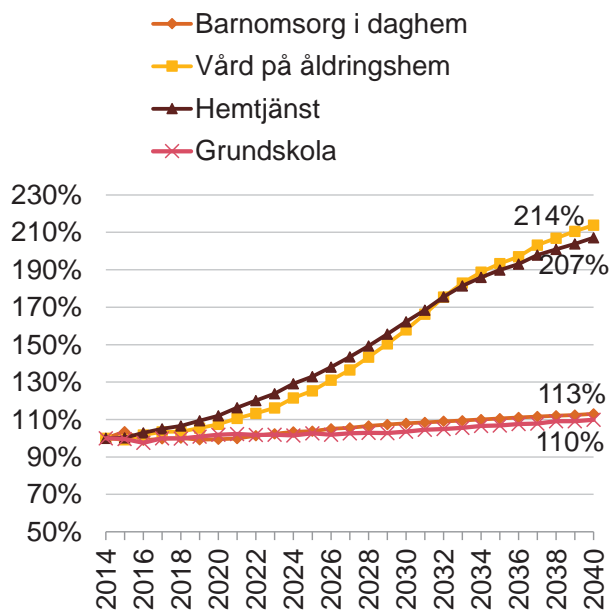
Kostnader och intäkter index löpande priser

Demografiska trycket

Några utvalda verksamheter

Effektiveringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

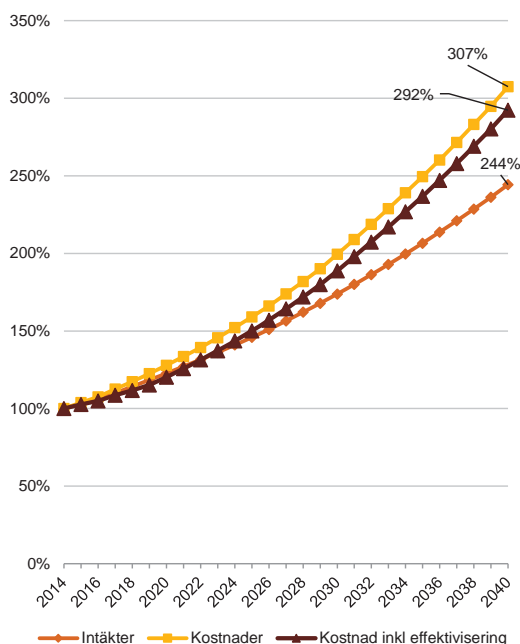
Oförändrad verksamhet: 0,9 % per år motsvarande 867 tusen euro eller 60 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 22,5 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skatthöjning på 7,94 %-enheter.

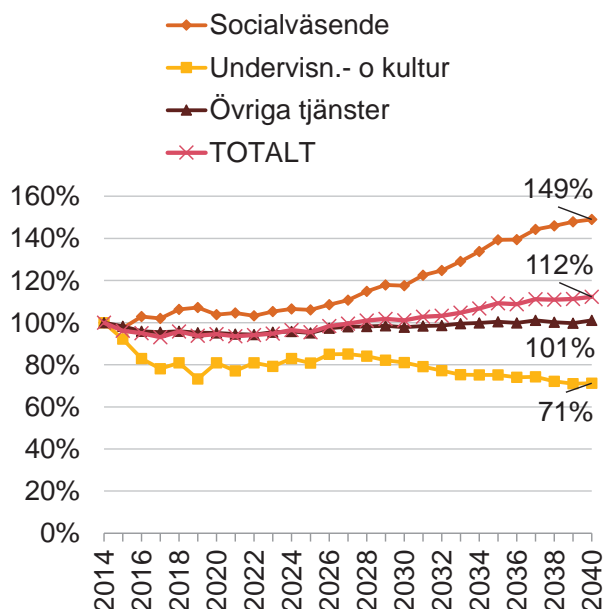
Med möjlig anpassad effektivisering av förvaltning och grundskola : 0,6 % per år motsvarande 635 tusen euro eller 44 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 16,5 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skatthöjning på 5,82 %-enheter.

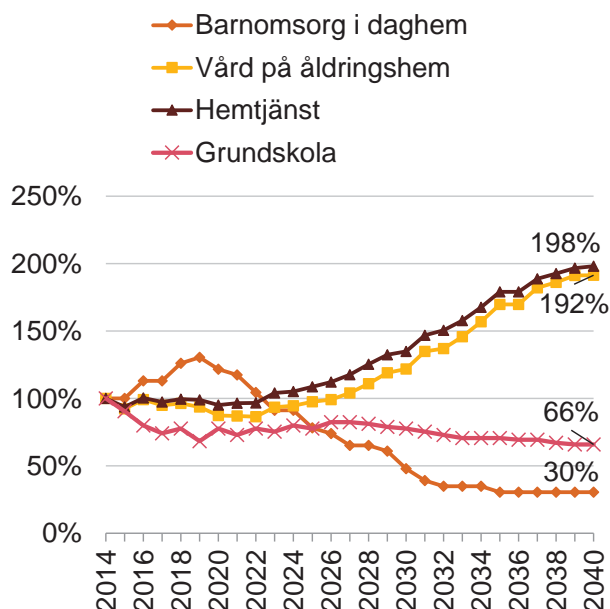
Kostnader och intäkter index löpande priser

Demografiska trycket

Några utvalda verksamheter

Skärgården

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

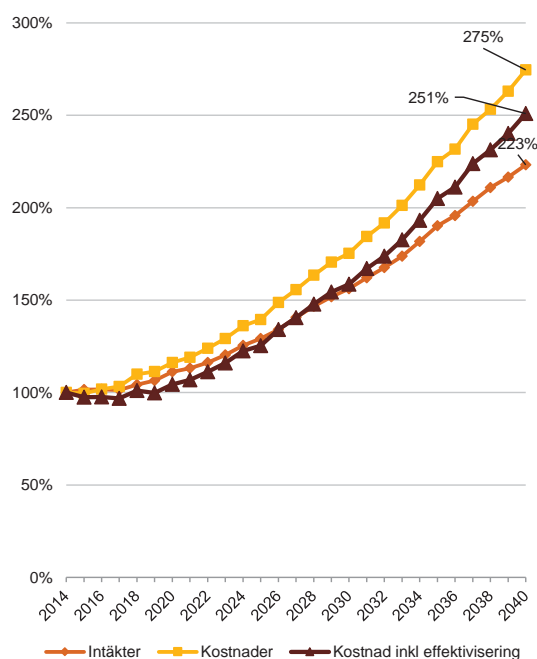
Oförändrad verksamhet: 0,8% per år motsvarande 61 tusen euro eller 53 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 1,6 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skatthöjning på 8,31 %-enheter.

Med möjlig anpassad effektivisering av förvaltning och grundskola : 0,4 % per år motsvarande 28 tusen euro eller 25 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 0,7 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 3,88 %.

Kostnader och intäkter index löpande priser

Effektiviseringsmöjligheter av förvaltningskostnader, fyra-kommunsalternativet

Med hjälp av regressionskvationen i bild 14 beräknas en förväntad förvaltningskostnad.

Den förväntade kostnaden jämförs med den faktiska och skillnaden och differensen anger effektiviseringspotentialen.

Kalkylen visar att effektiviseringspotentialen varierar från 24 % i Södra till 51 % i Norra.

Effektiviseringen på respektive ny kommun fördelas över 5 år i kalkylen av framtida kostnader med start 2015.

Norra	Folkmängd	Kostnad per inv.	Kostnad	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering	%
		euro		tusen euro	Per inv.		
Finström		2 534	335	849			
Geta		494	601	297			
Saltvik		1 825	625	1 141			
Sund		1 035	524	542			
Vårdo		439	686	301			
S:A		6 327	495	3 130	242	1534	-1 596
							-51,0%
Skärgård	Folkmängd	Kostnad per inv.	Kostnad	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering	%
		euro		tusen euro	Per inv.		
Brändö		474	673	319			
Kumlinge		328	765	251			
Kökar		253	1 103	279			
Sottunga		101	1 594	161			
S:A		1 156	874	1 010	624	721	-289
							-28,6%
Södra	Folkmängd	Kostnad per inv.	Kostnad	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering	%
		euro		tusen euro	Per inv.		
Föglö		568	636	361			
Lemland		1 943	454	883			
Lumparland		418	868	363			
Mariehamn		11 480	579	6 650			
S:A		14 409	573	8 257			
S:A exkl Mariehamn		2 929	549	1 607	415	1217	-390
							-24,3%
Västra	Folkmängd	Kostnad per inv.	Kostnad	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering	%
		euro		tusen euro	Per inv.		
Eckerö		932	668	623			
Hammarland		1 532	374	573			
Jomala		4 560	279	1 272			
		7 024	351	2 468	219	1538	-930
							-37,7%

PwC

31

Effektiviseringsmöjligheter av grundskolekostnader, fyra-kommunsalternativet

Med hjälp av regressionskvationen i bild 15 beräknas en förväntad grundskolekostnad.

Den förväntade kostnaden jämförs med den faktiska och skillnaden och differensen anger effektiviseringspotentialen.

Kalkylen visar att effektiviseringspotentialen är ca 25 % i Södra, Västra och Skärgården och 29 % i Norra.

Effektiviseringen på respektive ny kommun fördelas över 5 år i kalkylen av framtida kostnader med start 2015.

Norra	Antal elever	Kostnad per elev.	Kostnad	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering	%
		euro		tusen euro	Per elev		
Finström		277	13 018	3 606			
Geta		43	18 953	815			
Saltvik		206	12 209	2 515			
Sund		110	13 018	1 432			
Vårdo		42	17 548	737			
S:A		678	13429	9 105	9482	6429	-2 676
							-29,4%
Skärgård	Antal elever	Kostnad per elev.	Kostnad	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering	%
		euro		tusen euro	Per elev		
Brändö		39	18 026	703			
Kumlinge		19	26 368	501			
Kökar		23	21 522	495			
Sottunga		3	29 000	87			
S:A		84	21262	1 786	15801	1327	-459
							-25,7%
Södra	Antal elever	Kostnad per elev.	Kostnad	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering	%
		euro		tusen euro	Per elev		
Föglö		55	17 945	987			
Lemland		225	15 138	3 406			
Lumparland		44	16 000	704			
Mariehamn		975	10 347	10 088			
S:A		1 299	11690	15 185			
S:A exkl Mariehamn		324	15732	5 097	11716	3796	-1 301
							-25,5%
Västra	Antal elever	Kostnad per elev.	Kostnad	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering	%
		euro		tusen euro	Per elev		
Eckerö		79	15 063	1 190			
Hammarland		176	12 534	2 206			
Jomala		559	11 338	6 338			
		814	11958	9 734	8929	7268	-2 466
							-25,3%

PwC

32

Sju kommuner

Kommunindelning

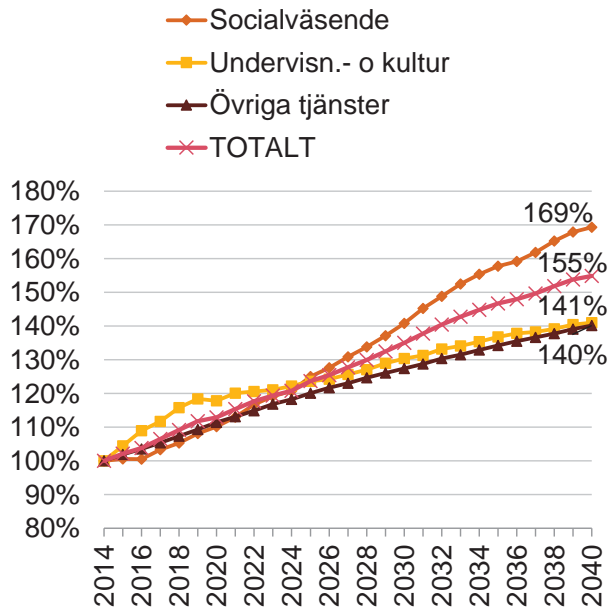
1. Eckerö, Hammarland
2. Mariehamn
3. Jomala
4. Lemland, Lumparland
5. Brändö, Kumlinge
6. Sottunga, Föglö, Kökar
7. Geta, Saltvik, Finström, Vårdö, Sund

Utifrån resultatet från workshoppen har PwC landat i ett förslag som innebär att Åland delas in i sju kommuner. Denna modell bestående av sju kommuner processades under WS 5 med kommunföreträdare under arbetsnamnet *Sjukommunsalternativet*

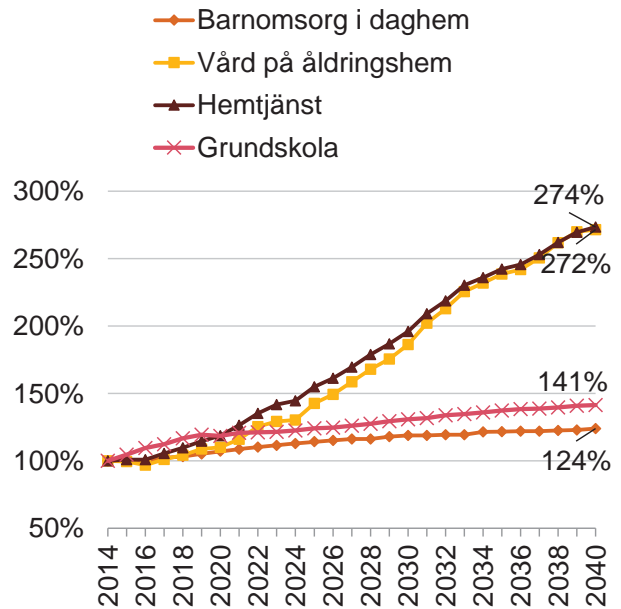
Sjukommunsalternativet innebär att 14 kommuner går samman medan Mariehamn och Jomala kommuner fortsätter vara egna kommuner. Skärgården delas in i norra skärgården bestående av Brändö och Kumlinge och södra skärgården bestående av Sottunga, Föglö och Kökar. Eckerö och Hammarland bildar en kommun och Lemland och Lumparland slås ihop kommun. Geta, Saltvik, Finström, Vårdö och Sund bildar en gemensam kommun.

Demografiska trycket

Några utvalda verksamheter

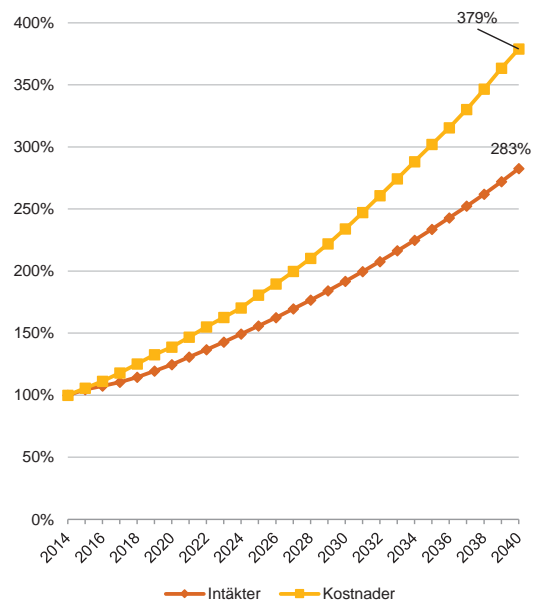

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

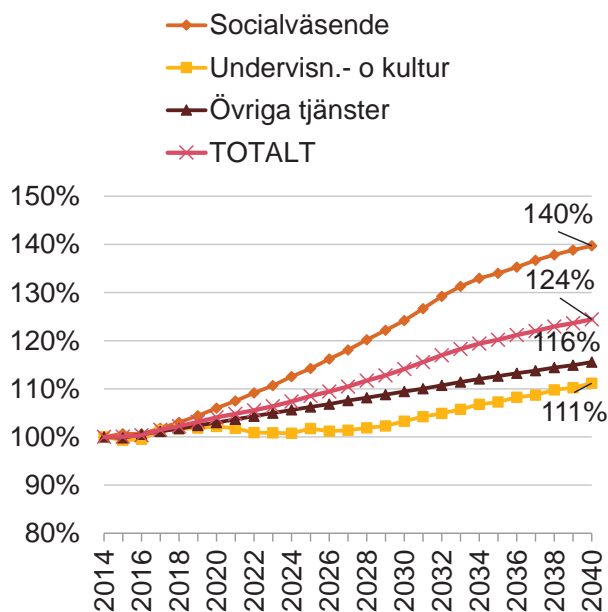
1,1% per år motsvarande 240 tusen euro eller 53 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 6,2 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skatthöjning på 7,46 %-enheter.

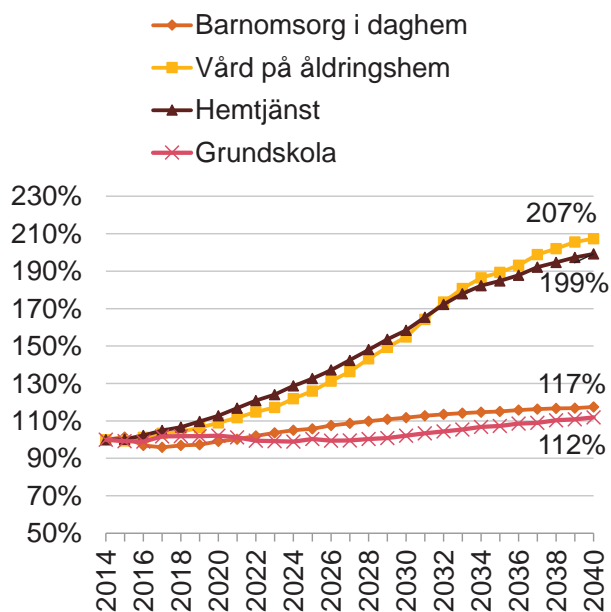
Kostnader och intäkter index löpande priser

Demografiska trycket

Några utvalda verksamheter

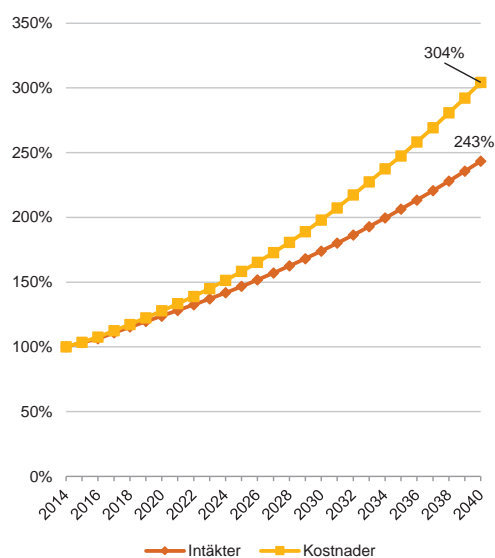
Mariehamn

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

0,9% per år motsvarande 695 tusen euro eller 61 euro per invånare i 2014 års priser.

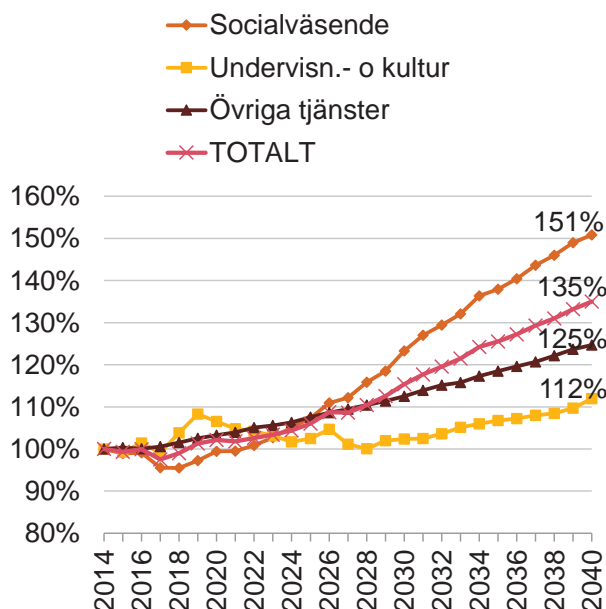
En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 18,1 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 7,80 %.

Kostnader och intäkter index löpande priser

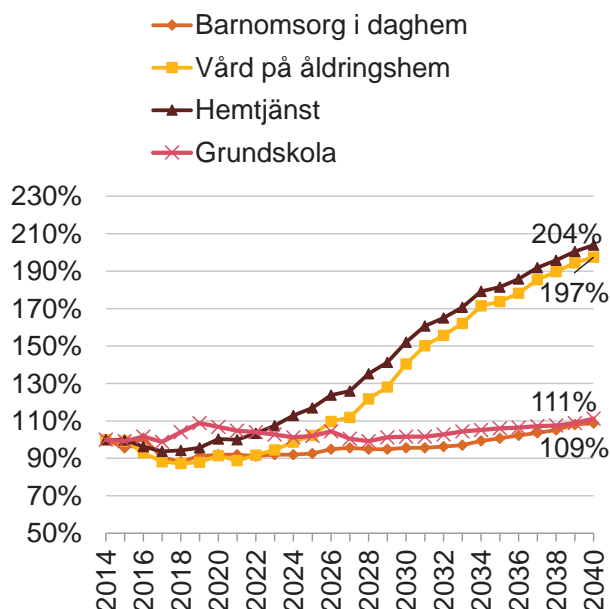

Hammarland-Eckerö

Demografiska trycket

Några utvalda verksamheter

PwC

39

Hammarland-Eckerö

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

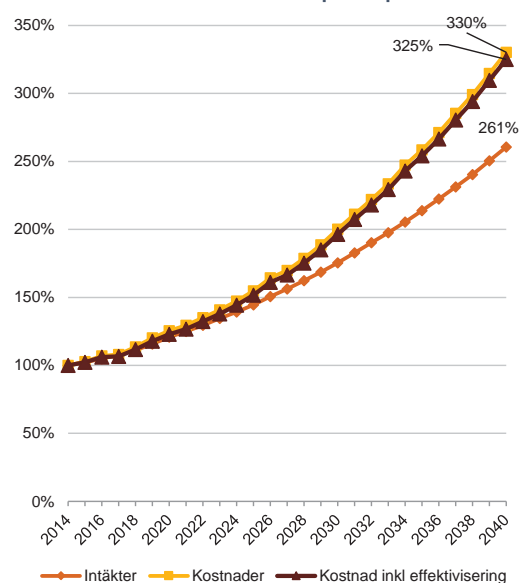
Oförändrad verksamhet: 0,9% per år motsvarande 122 tusen euro eller 50 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 3,2 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 8,23 %.

Med möjlig anpassad effektivisering av förvaltning och grundskola : 0,8% per år motsvarande 111 tusen euro eller 45 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 2,9 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattehöjning på 7,47 %-enheter.

Kostnader och intäkter index löpande priser

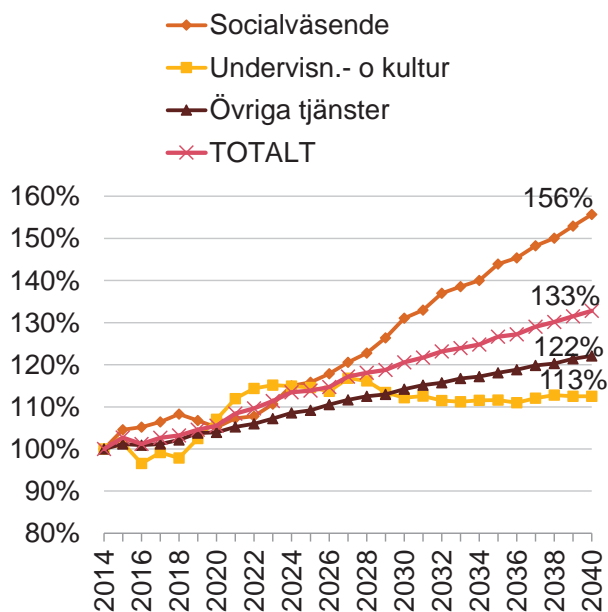

PwC

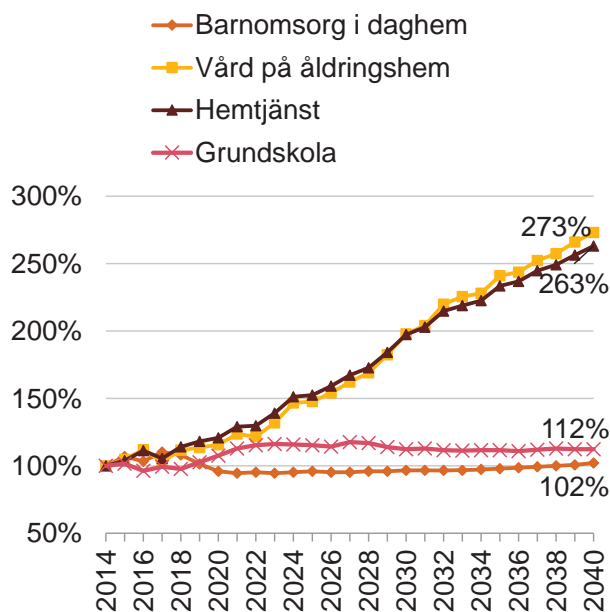
40

Lemland-Lumparland

Demografiska trycket

Några utvalda verksamheter

PwC

41

Lemland-Lumparland

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

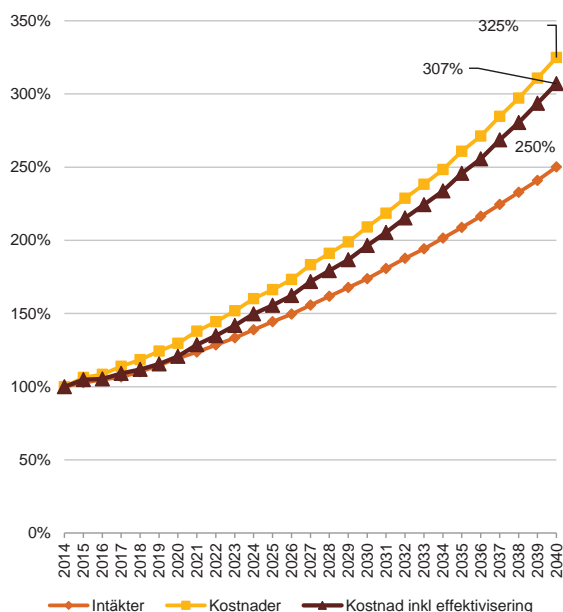
Oförändrad verksamhet: 1,0 % per år motsvarande 130 tusen euro eller 55 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 3,4 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skatthöjning på 7,77 %-enheter.

Med möjlig anpassad effektivisering av förvaltning och grundskola : 0,7 % per år motsvarande 94 tusen euro eller 40 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 2,4 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 5,62 %.

Kostnader och intäkter index löpande priser

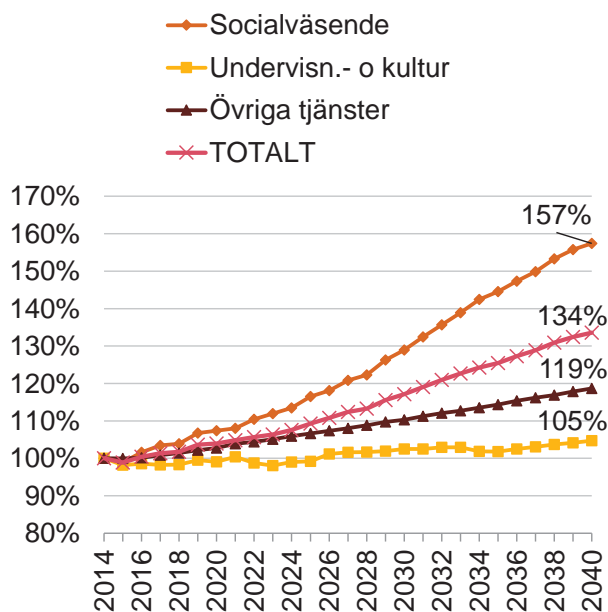

PwC

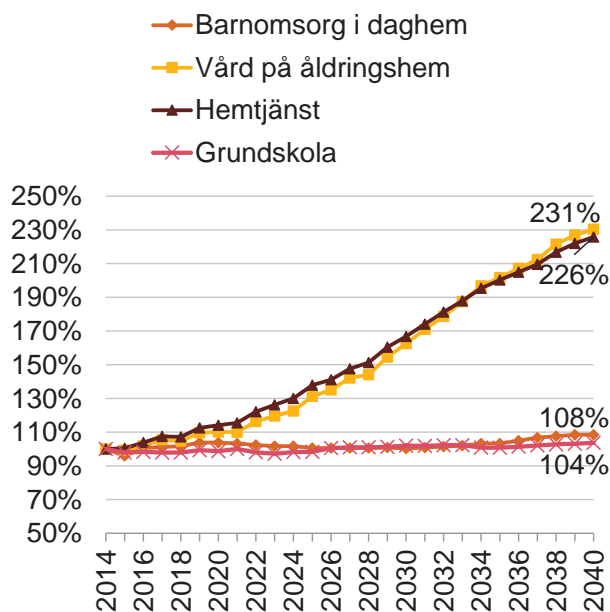
42

Norra Fastlandet

Demografiska trycket

Några utvalda verksamheter

PwC

43

Norra Fastlandet

Effektiveringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

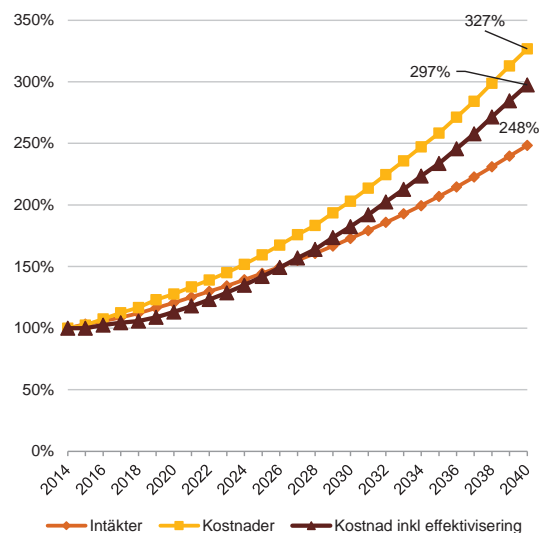
Oförändrad verksamhet: 1,0 % per år motsvarande 369 tusen euro eller 58 euro per år i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 9,6 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skatthöjning på 9,62 %-enheter.

Med möjlig anpassad effektivisering av förvaltning och grundskola : 0,6 % per år motsvarande 202 tusen euro eller 32 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 5,2 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 5,27 %.

Kostnader och intäkter index löpande priser

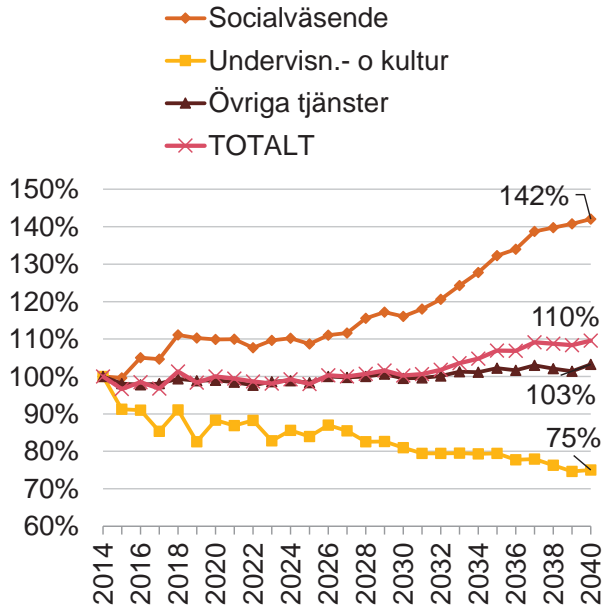

PwC

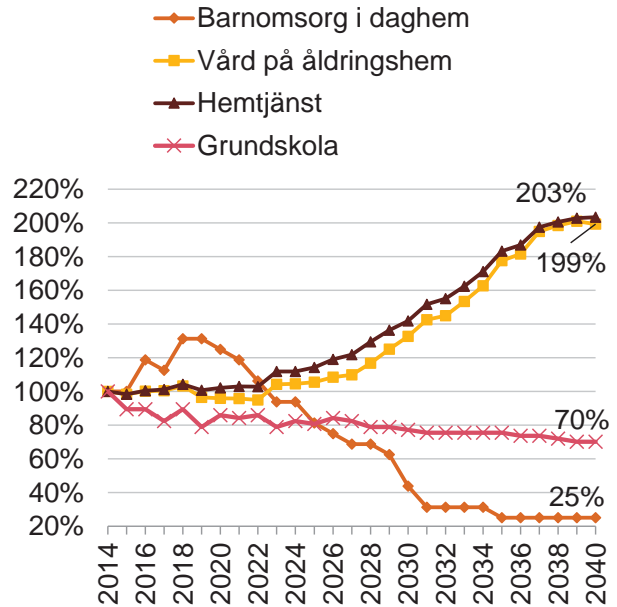
44

Norra skärgården

Demografiska trycket

Några utvalda verksamheter

PwC

45

Norra Skärgården

Effektiveringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

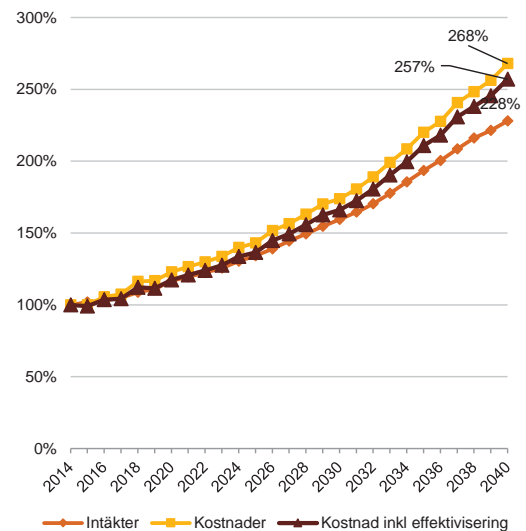
Oförändrad verksamhet: 0,6% per år motsvarande 31 tusen euro eller 38 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 0,8 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 6,00 %.

Med möjlig anpassad effektivisering av förvaltning och grundskola : 0,4% per år motsvarande 22 tusen euro eller 27 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 0,6 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skatthöjning på 4,24 %-enheter.

Kostnader och intäkter index löpande priser

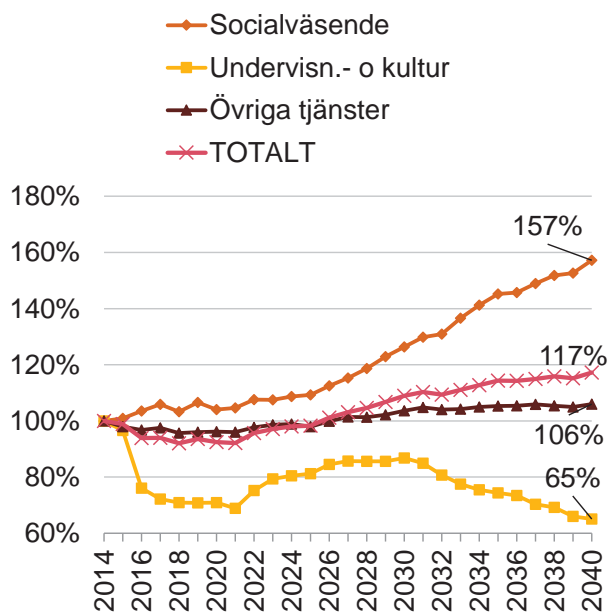

PwC

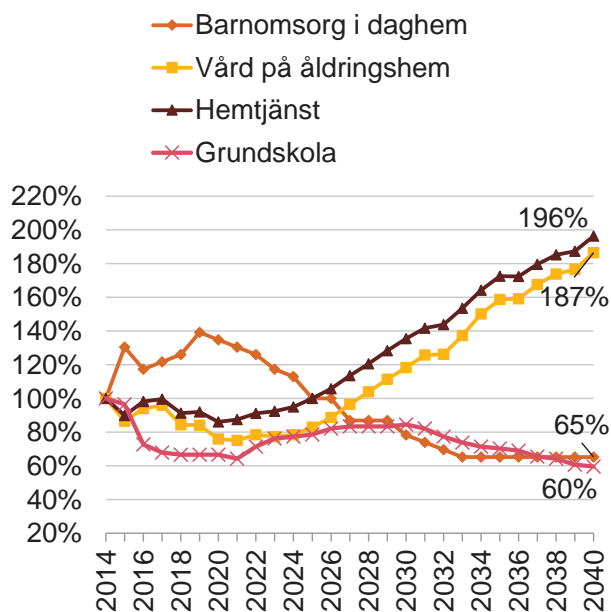
46

Sottunga-Kökar-Föglö

Demografiska trycket

Några utvalda verksamheter

PwC

47

Sottunga-Kökar-Föglö

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

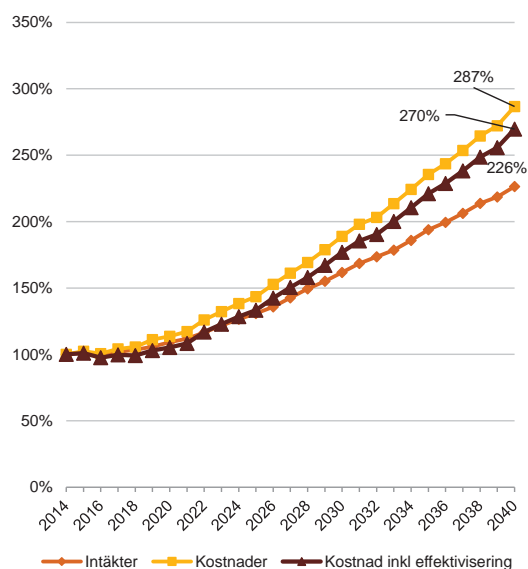
Oförändrad verksamhet: 0,9 % per år motsvarande 61 tusen euro eller 67 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 1,6 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skatthöjning på 10,97 %-enheter.

Med möjlig anpassad effektivisering av förvaltning och grundskola : 0,6% per år motsvarande 41 tusen euro eller 45 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 1,1 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 7,34 %.

Kostnader och intäkter index löpande priser

PwC

48

Effektiviseringsmöjligheter av förvaltningskostnader, sju-kommunsalternativet

Med hjälp av regressionssekvationen i bild 14 beräknas en förväntad förvaltningskostnad.

Eftersom Jomala och Mariehamn inte slås samman med andra kommuner beräknas förvaltningskostnaderna vara oförändrade.

Beräkningen visar att effektiviseringspotentialen varierar från 0,6 % i Norra skärgården till 51 % för Norra fastlandet.

Effektiviseringen på respektive ny kommun fördelas över 5 år i kalkylen av framtida kostnader med start 2015.

Hammarland-Eckerö	Folkmängd	Kostnad per inv. euro	Kostnad tusen euro	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering tusen euro	%
				Per inv.	tusen euro		
Hammarland	1 532	374	573				
Eckerö	932	668	623				
S:A	2 464	485	1 196	454	1 119	-77	-6,4%
Jomala							
Lemland-Lumparland	Folkmängd	Kostnad per inv. euro	Kostnad tusen euro	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering tusen euro	%
				Per inv.	tusen euro		
Lemland	1 943	454	883				
Lumparland	418	868	363				
S:A	2 361	528	1 246	464	1 095	-151	-12,1%
Mariehamn							
Norra fastlandet	Folkmängd	Kostnad per inv. euro	Kostnad tusen euro	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering tusen euro	%
				Per inv.	tusen euro		
Finström	2 534	335	849				
Geta	494	601	297				
Saltvik	1 825	625	1 141				
Sund	1 035	524	542				
Vårdo	439	686	301				
S:A	6 327	495	3 130	242	1 534	-1 596	-51,0%
Norra skärgården	Folkmängd	Kostnad per inv. euro	Kostnad tusen euro	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering tusen euro	%
				Per inv.	tusen euro		
Brändö	474	673	319				
Kumlinge	328	765	251				
S:A	802	711	570	706	566	-4	-0,6%
Sottunga-Kökar-Föglö	Folkmängd	Kostnad per inv. euro	Kostnad tusen euro	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering tusen euro	%
				Per inv.	tusen euro		
Sottunga	101	1 594	161				
Kökar	253	1 103	279				
Föglö	568	636	361				
S:A	922	869	801	675	622	-179	-22,3%

PwC

49

Effektiviseringsmöjligheter av grundskolekostnader, sju-kommunsalternativet

Med hjälp av regressionssekvationen i bild 15 beräknas en förväntad grundskolekostnad.

Eftersom Jomala och Mariehamn inte slås samman med andra kommuner beräknas grundskolekostnaderna vara oförändrade.

Den förväntade kostnaden jämförs med den faktiska och skillnaden och differensen anger effektiviseringspotentialen.

Kalkylen visar att effektiviseringspotentialen varierar från 7 % i Eckerö-Hammarland till 29 % i Norra fastlandet.

Effektiviseringen på respektive ny kommun fördelas över 5 år i kalkylen av framtida kostnader med start 2015.

Hammarland-Eckerö	Antal elever	Kostnad per elev. euro	Kostnad tusen euro	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering tusen euro	%
				Per elev	tusen euro		
Hammarland	176	12 534	2 206				
Eckerö	79	15 063	1 190				
S:A	255	13 317	3 396	12 441	3 172	-223	-6,6%
Jomala							
Lemland-Lumparland	Antal elever	Kostnad per elev. euro	Kostnad tusen euro	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering tusen euro	%
				Per elev	tusen euro		
Lemland	225	15 138	3 406				
Lumparland	44	16 000	704				
S:A	269	15 279	4 110	12 279	3 303	-807	-19,6%
Mariehamn							
Norra fastlandet	Antal elever	Kostnad per elev. euro	Kostnad tusen euro	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering tusen euro	%
				Per elev	tusen euro		
Finström	277	13 018	3 606				
Geta	43	18 953	815				
Saltvik	206	12 209	2 515				
Sund	110	13 018	1 432				
Vårdo	42	17 548	737				
S:A	678	13 429	9 105	9 482	6 429	-2 676	-29,4%
Norra skärgården	Antal elever	Kostnad per elev. euro	Kostnad tusen euro	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering tusen euro	%
				Per elev	tusen euro		
Brändö	39	18 026	703				
Kumlinge	19	26 368	501				
S:A	58	20 759	1 204	1 692	981	-223	-18,5%
Sottunga-Kökar-Föglö	Antal elever	Kostnad per elev. euro	Kostnad tusen euro	Förväntad kostnad enligt regression		Effektivisering tusen euro	%
				Per elev	tusen euro		
Sottunga	3	29 000	87				
Kökar	23	21 522	495				
Föglö	55	17 945	987				
S:A	81	19 370	1 569	1 591	1 289	-280	-17,9%

PwC

50

Dagens kommunstruktur

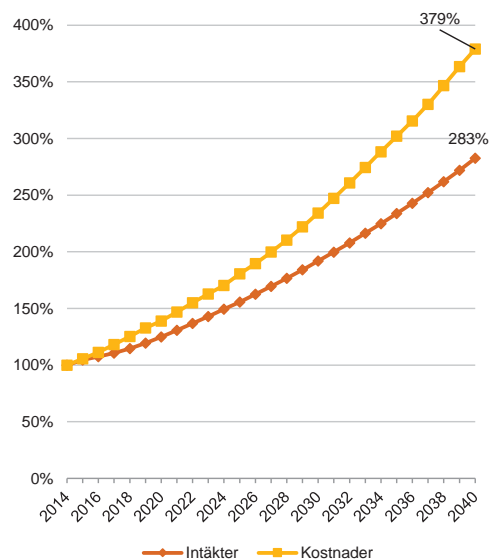
Jomala

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

1,1% per år motsvarande 240 tusen euro eller 53 euro per invånare i 2014 års prisnivå.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 6,2 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skatthöjning på 7,46 %-enheter.

**Kostnader och intäkter index löpande
priser**

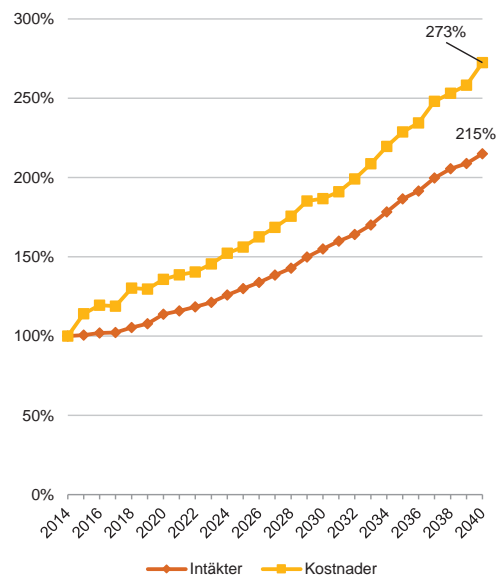
Brändö

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 : 0,9 % per år

0,9 % per år motsvarande 26 tusen euro eller 54 euro per invånare i 2014 års priser.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 0,7 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 8,53 %.

Kostnader och intäkter index löpande priser

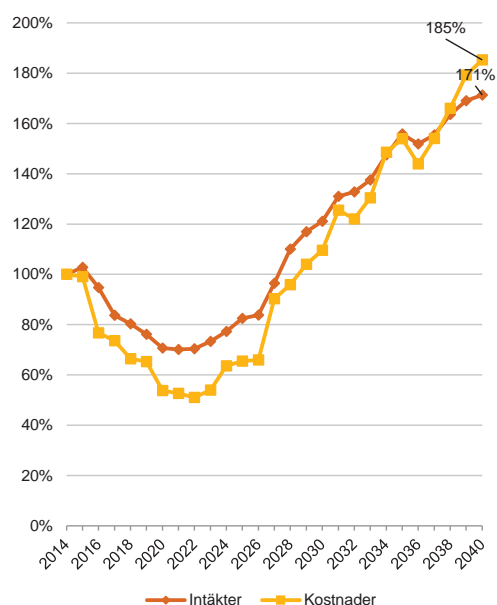
Sottunga

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

0,1 % per år motsvarande 0,4 tusen euro eller 3 euro per invånare i 2014 års priser.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 9 tusen euro i fasta priser vilket motsvarar en skattehöjning på 0,44 %-enheter.

Kostnader och intäkter index löpande priser

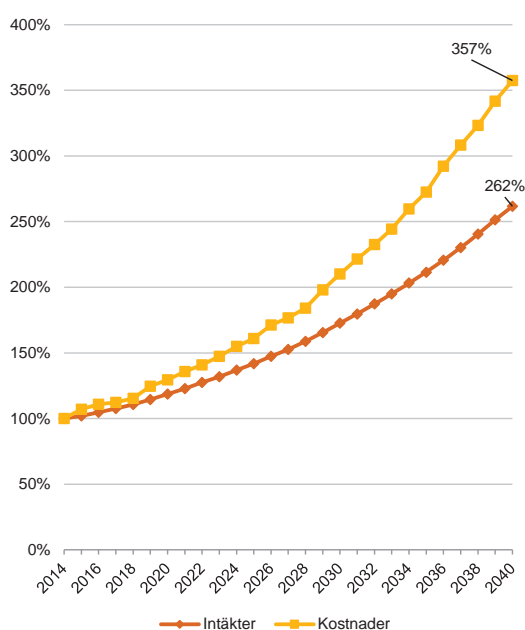
Eckerö

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

1,2 % per år motsvarande 69 tusen euro eller 54 euro per invånare i 2014 års priser.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 1,8 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skatthöjning på 12,56 %-enheter.

Kostnader och intäkter index löpande priser

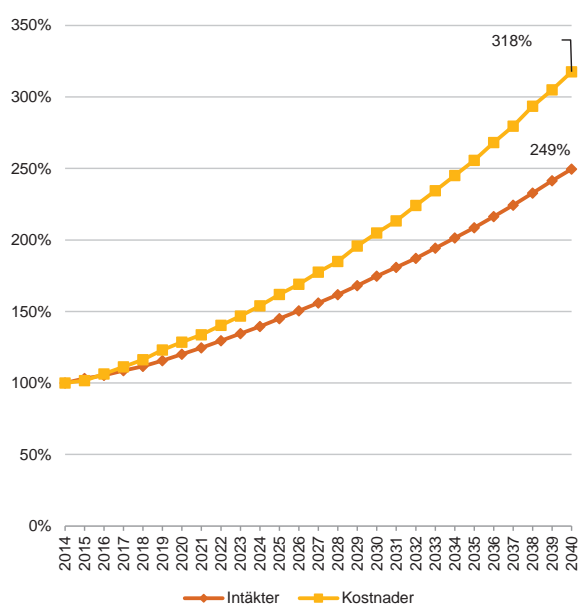
Finström

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 : 0,9% per år

0,9 % per år motsvarande 110 tusen euro eller 43 euro per invånare i 2014 års priser.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 2,9 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skatthöjning på 6,76 %-enheter.

Kostnader och intäkter index löpande priser

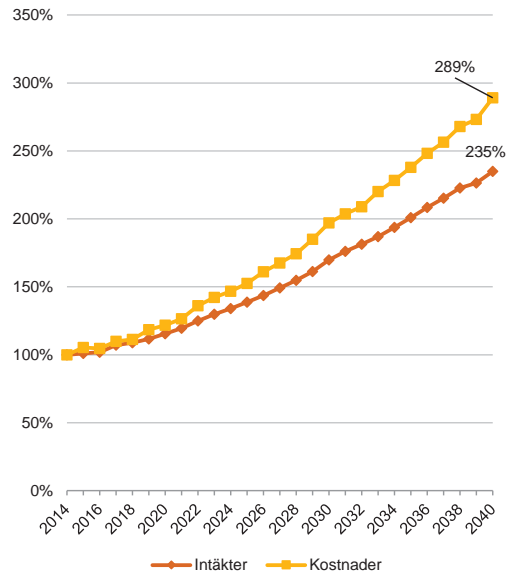
Föglö

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

0,8 % per år motsvarande 32 tusen euro eller 57 euro per invånare i 2014 års priser.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 0,8 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 9,54 %.

Kostnader och intäkter index löpande priser

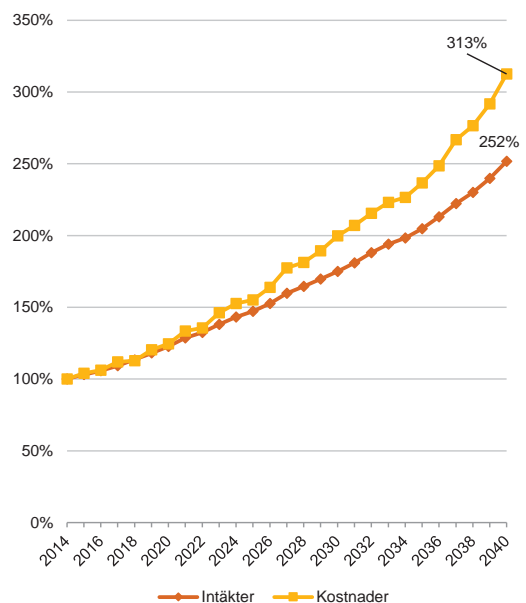
Geta

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 : 0,8% per år

0,8 % per år motsvarande 29 tusen euro eller 58 euro per invånare i 2014 års priser.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 0,7 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattehöjning på 12,94 %-enheter.

Kostnader och intäkter index löpande priser

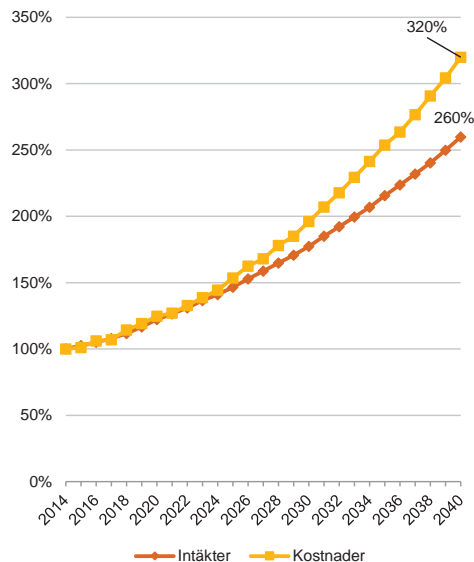
Hammarland

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

0,8 % per år motsvarande 61 tusen euro eller 40 euro per invånare i 2014 års priser.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 1,6 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skatthöjning på 6,48 %-enheter.

Kostnader och intäkter index löpande priser

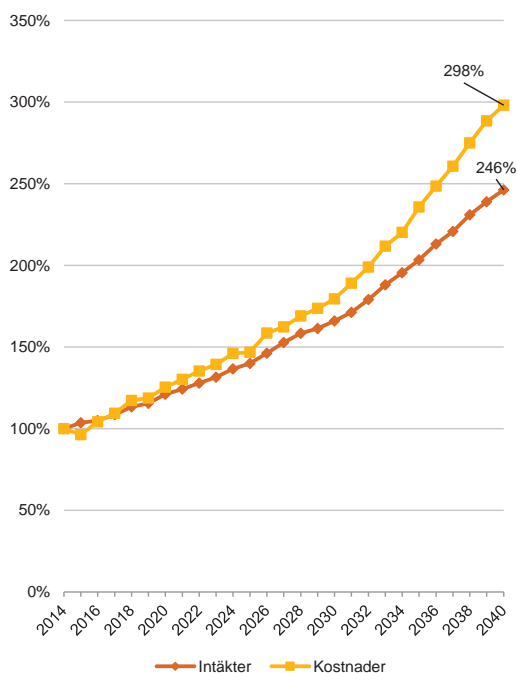
Kumlinge

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

0,7 % per år motsvarande 16 tusen euro eller 47 euro per invånare i 2014 års priser.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 0,4 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 7,37 %.

Kostnader och intäkter index löpande priser

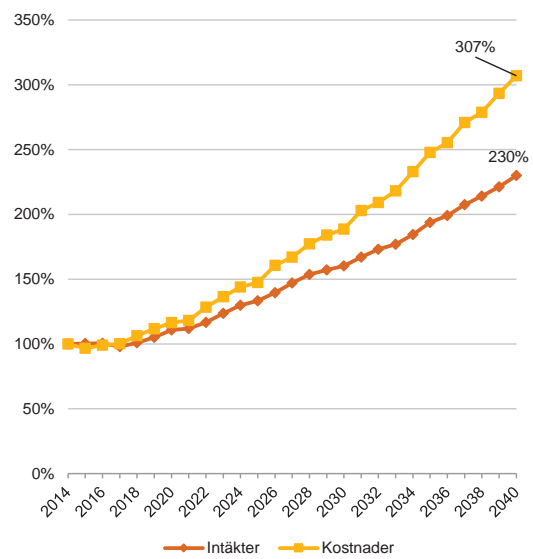
Kökar

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

1,1 % per år motsvarande 23 tusen euro eller 90 euro per invånare i 2014 års priser.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 0,6 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skatthöjning på 16,07 %-enheter.

Kostnader och intäkter index löpande priser

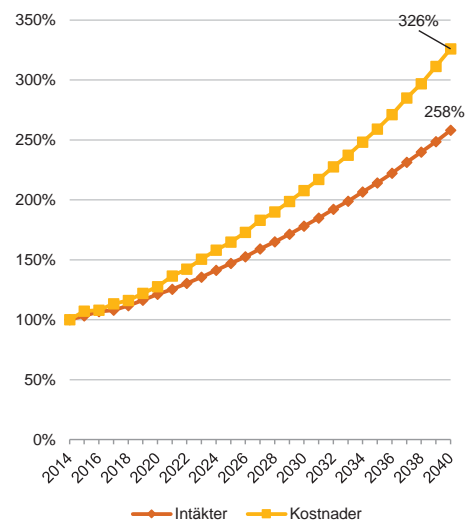
Lemland

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

0,9 % per år motsvarande 93 tusen euro eller 48 euro per invånare i 2014 års priser.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 2,4 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 6,69 %.

Kostnader och intäkter index löpande priser

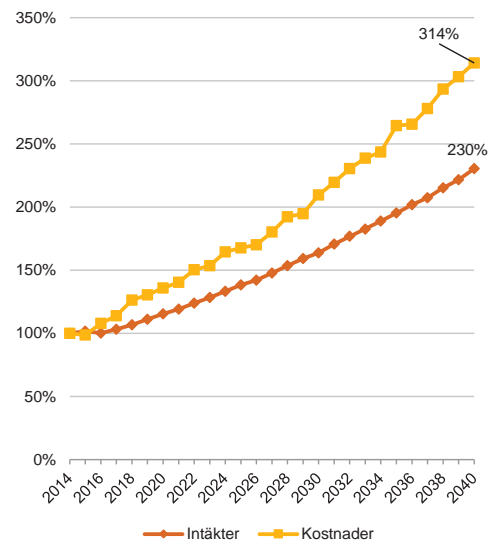
Lumparland

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

1,1 % per år motsvarande 29 tusen euro eller 69 euro per invånare i 2014 års priser.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 0,8 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skatthöjning på 10,23 %-enheter.

Kostnader och intäkter index löpande priser

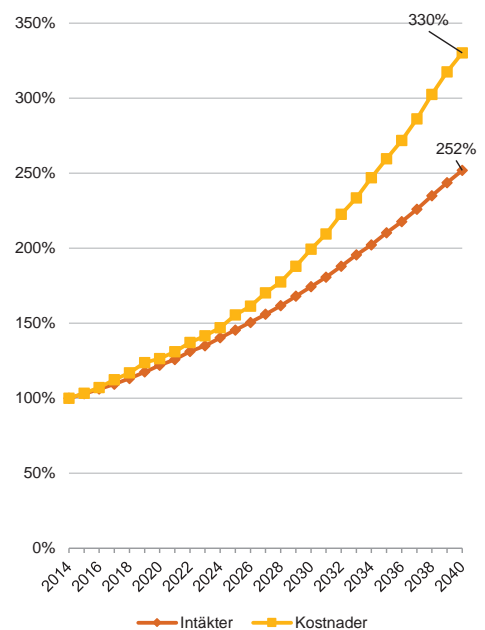
Saltvik

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

1,0 % per år motsvarande 98 tusen euro eller 54 euro per invånare i 2014 års priser.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 2,6 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skatthöjning på 9,08 %-enheter .

Kostnader och intäkter index löpande priser

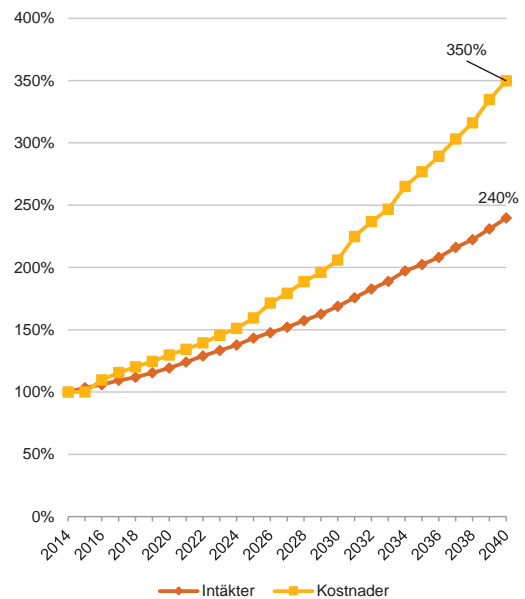
Sund

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

1,4 % per år motsvarande 86 tusen euro eller 83 euro per invånare i 2014 års priser.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 2,2 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 13,18 %.

Kostnader och intäkter index löpande priser

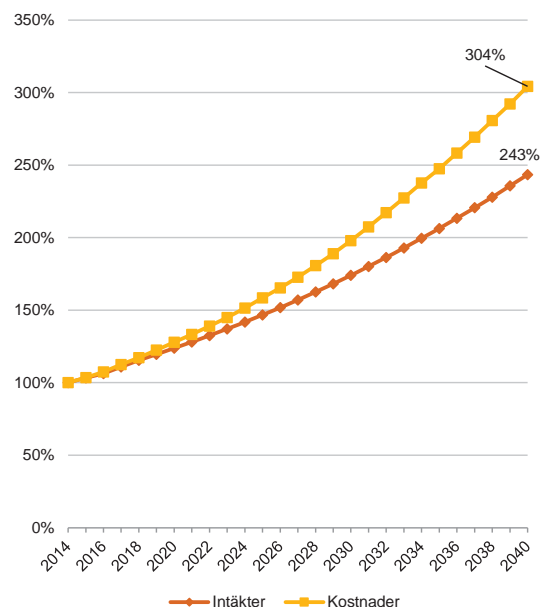
Mariehamn

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

0,9% per år motsvarande 695 tusen euro eller 61 euro per invånare i 2014 års priser.

En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 18,1 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skatthöjning på 7,80 %-enheter.

Kostnader och intäkter löpande priser

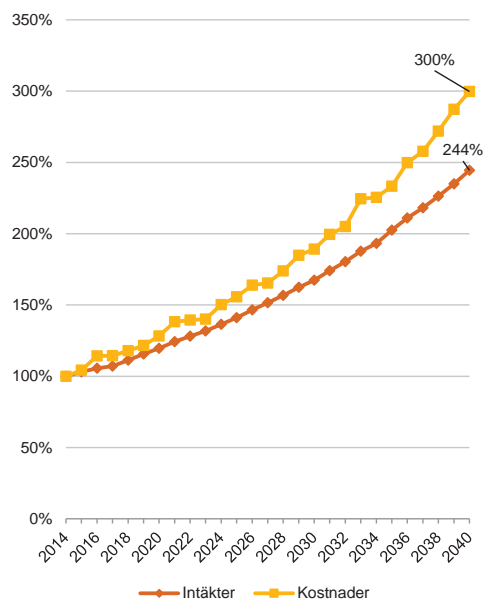
Vårdö

Effektiviseringsbehov för sluta gapet mellan kostnader och intäkter år 2040 :

0,8 % per år motsvarande 25 tusen euro eller 56 euro per invånare i 2014 års priser.

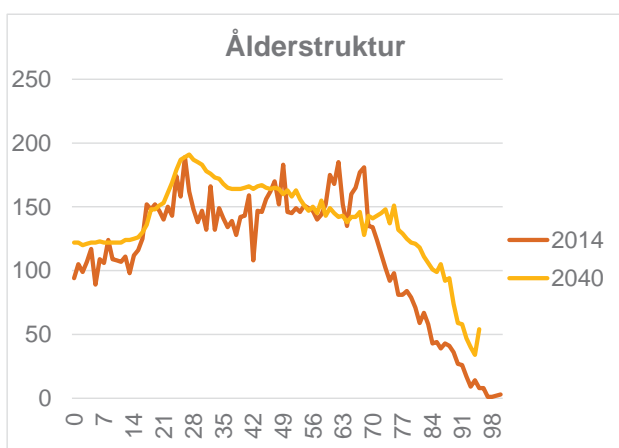
En enkel uppräknig för år 2040 ger ett gap på 0,6 miljoner euro i fasta priser vilket motsvarar en skattesatshöjning på 10,05 % .

Kostnader och intäkter index löpande priser

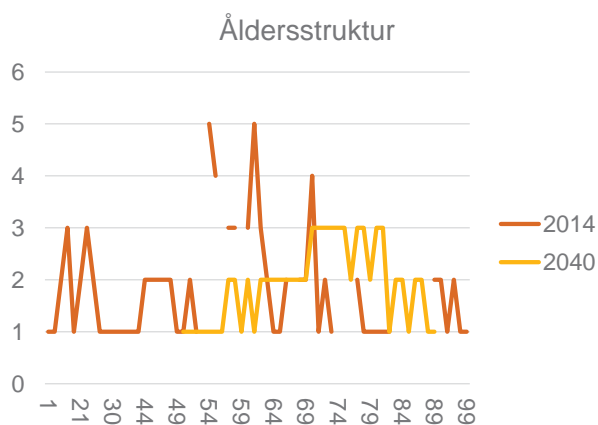

Analys av åldersstruktur

Mariehamn

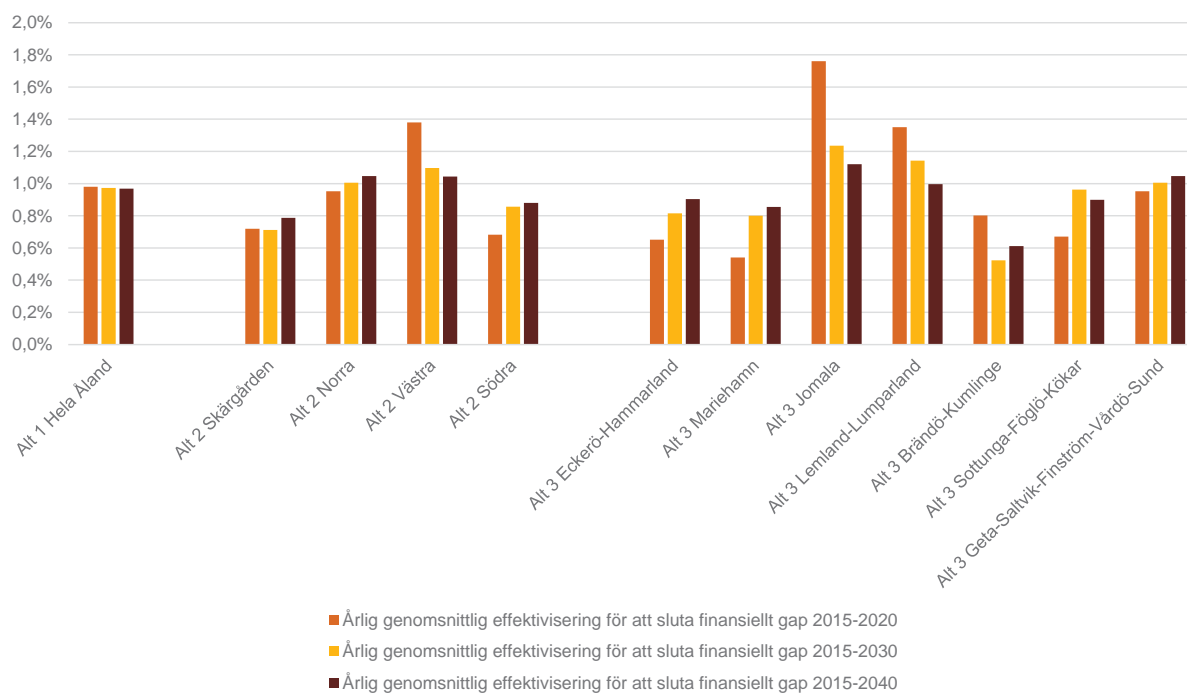
Sottunga

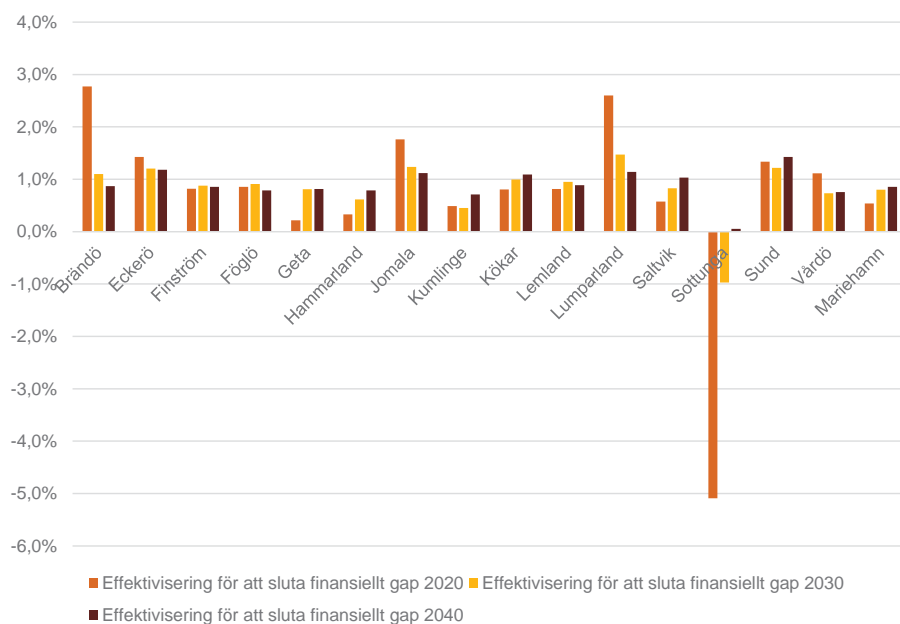
Mariehamns äldre befolkning kommer att öka kraftigt till 2040. För Sottunga är utvecklingen svårare att utläsa då varje åldersgrupp är så få. Att man är så få invånare i Sottunga har skapat problem både vid planering och budgetering. Om exempelvis en familj med barn i skolåldern flyttar från Sottunga påverkas skolbudgeten markant. På samma sätt är det i Sottunga svårt att budgetera i äldreomsorgen då en brukare till får stora ekonomiska konsekvenser.

Jämförelse av alternativen

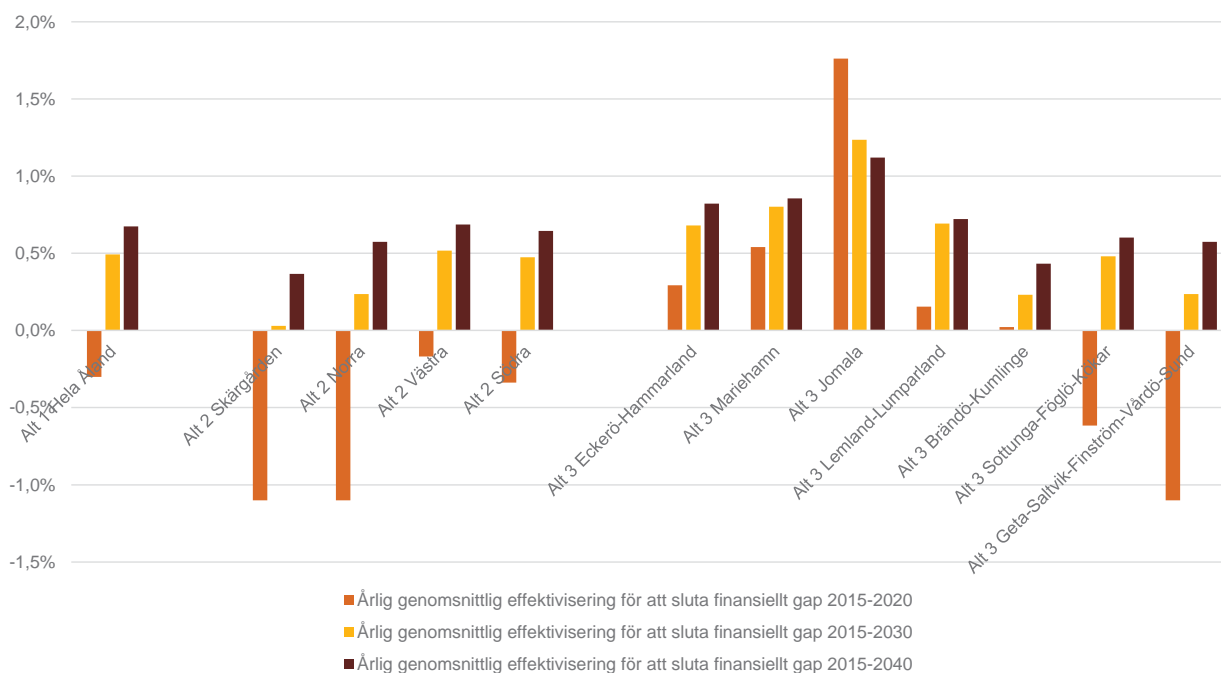
Genomsnittlig årlig effektivisering i procent (utan möjlig effektivisering av förvaltnings- och grundskolekostnader) för att sluta finansiellt gap 2020, 2030 och 2040.

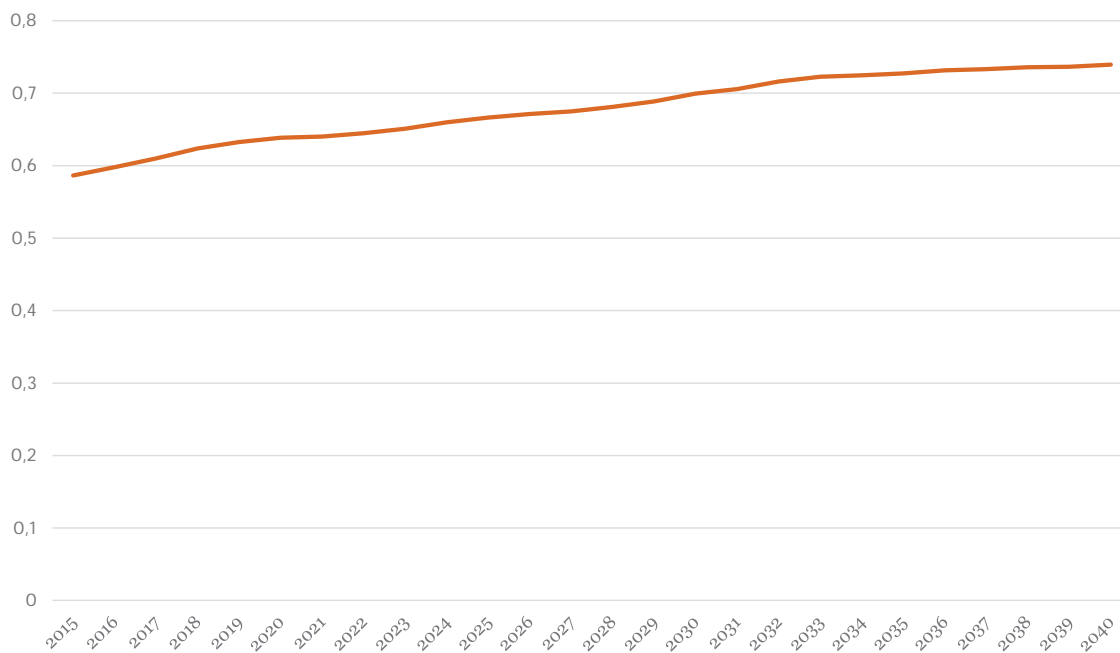
**Genomsnittlig årlig effektivisering i procent
(utan möjlig effektivisering av förvaltnings- och grundskolekostnader) för
att sluta finansiellt gap 2020, 2030 och 2040 (Alt. 0)**

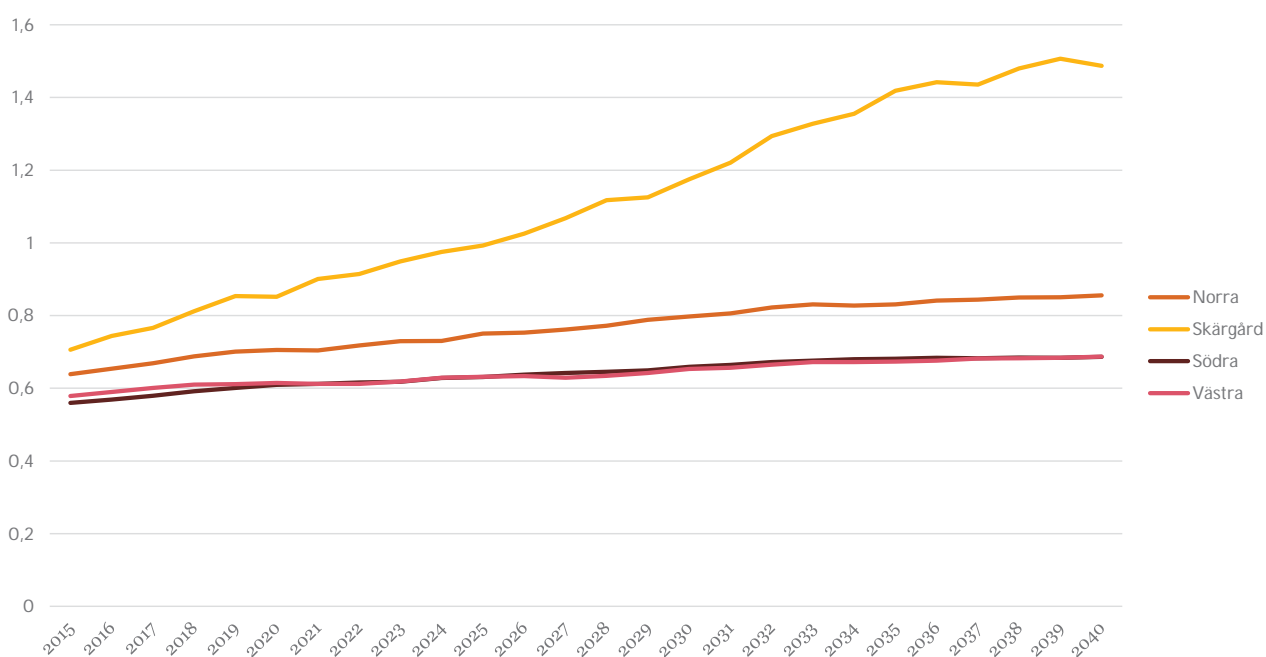
**Genomsnittlig årlig effektivisering i procent med möjlig effektivisering av
förvaltnings- och grundskolekostnader för att sluta finansiellt gap 2020, 2030 och
2040.**

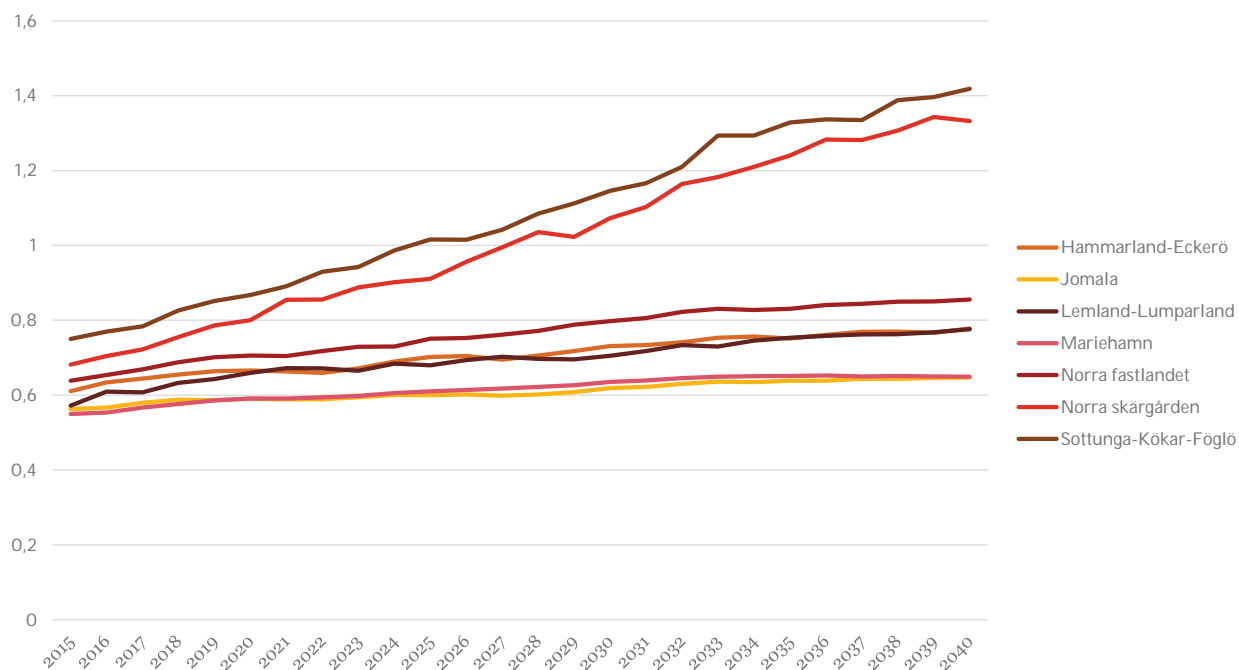
Försörjningskvoter Åland en kommun 2015-2040

Försörjningskvoter Fyra kommuner 2015-2040

Försörjningskvoter, Sju kommuner 2015-2040

Analys och slutsatser

Analys och slutsatser

- De finansiella gapen mellan kostnader och intäkter utan möjlig effektivisering av förvaltnings- och grundskolekostnader ligger i regel kring 1 % per år beräknat fram till år 2040 för de nya kommunalternativen.
  - Skillnaderna i krav på effektivisering i procent per år mellan befintliga och nya kommunkonstellationer är förhållandevis små år 2040 med Sottunga som undantag.
    - Detta beror till stor del på att landskapsandelssystemet utjämnar skillnader.
- Det är framförallt inom socialväsendet som det demografiska trycket ökar och därmed förväntas kostnaderna för hemtjänst och äldreomsorg öka i den senare delen av perioden.
- Försörjningskvoterna varierar mellan 0,74 för hela Åland och 1,49 för Skärgården i alternativ 2 år 2040.
- Den kalkylerade investeringsutvecklingen för verksamheterna daghem, grundskola och åldringshem och service boende bedöms totalt till 95 miljoner euro i fasta priser och 148 miljoner euro i löpande priser till år 2040 för hela Åland. Utöver dessa investeringar tillkommer reinvesteringar i befintliga tillgångar samt nyinvesteringar i övriga kommunala verksamheter (gator och vägar, kommunal teknik etc.).
- Vid ett årsbidrag på 10 procent av intäkter från skatter och landskapsandelar finns ett utrymme utöver avskrivningar som täcker nyinvesteringarna i lokaler på 148 miljoner euro samt ytterligare 95 miljoner till andra investeringar.

Analys och slutsatser forts.

- Den kalkylerade möjliga effektiviseringen av förvaltningskostnader och grundskolekostnader dämpar kostnadsutvecklingen i början på perioden fram till 2020 för alla tre nya alternativ. Faktiska effektiviseringar kräver dock politiska beslut.
  - Förvaltningskostnaderna kan minska med 43 % i en-kommunsalternativet, 24-51 % i fyra-kommunsalternativet och 1-51 % i sju-kommunsalternativet.
  - Grundskolekostnaderna kan minska med 21 % för en-kommunsalternativet, 25-29 % i fyra-kommunsalternativet, 7-29 % i sju-kommunsalternativet.

Jämförelse mellan alternativ för att sluta finansiella gap år 2040.

Alternativ	Utan effektivisering 2040			Med effektivisering 2040		
	Årlig genomsnittlig effektivisering för att sluta finansiellt gap 2015-2040	miljoner Euro	% av inkomstskattebas	Årlig genomsnittlig effektivisering för att sluta finansiellt gap 2015-2040	miljoner Euro	% av inkomstskattebas
Alternativ 1 Hela Åland en kommun	1,0%	44,8	8,5%	0,7%	31,1	5,9%
Alt 2 Skärgården	0,8%	1,6	8,3%	0,4%	0,7	3,9%
Alt 2 Norra	1,0%	9,6	9,6%	0,6%	5,2	5,3%
Alt 2 Västra	1,0%	9,5	7,8%	0,7%	6,2	5,1%
Alt 2 Södra	0,9%	22,5	7,9%	0,6%	16,5	5,8%
Alt 3 Eckerö-Hammarland	0,9%	3,2	8,2%	0,8%	2,9	7,5%
Alt 3 Mariehamn	0,9%	18,1	7,8%	-	-	-
Alt 3 Jomala	1,1%	6,2	7,5%	-	-	-
Alt 3 Lemland-Lumparland	1,0%	3,4	7,8%	0,7%	2,4	5,6%
Alt 3 Brändö-Kumlinge	0,6%	0,8	6,0%	0,4%	0,6	4,2%
Alt 3 Sottunga-Föglö-Kökar	0,9%	1,6	11,0%	0,6%	1,1	7,3%
Alt 3 Geta-Saltvik-Finström-Vårdö-Sund	1,0%	9,6	9,6%	0,6%	5,2	5,3%
Brändö	0,9%	0,7	8,5%			
Eckerö	1,2%	1,8	12,6%			
Finström	0,9%	2,9	6,8%			
Föglö	0,8%	0,8	9,5%			
Geta	0,8%	0,7	12,9%			
Hammarland	0,8%	1,6	6,5%			
Jomala	1,1%	6,2	7,5%			
Kumlinge	0,7%	0,4	7,4%			
Kökar	1,1%	0,6	16,1%			
Lemland	0,9%	2,4	6,7%			
Lumparland	1,1%	0,8	10,2%			
Saltvik	1,0%	2,6	9,1%			
Sottunga	0,1%	0,0	0,4%			
Sund	1,4%	2,2	13,2%			
Vårdö	0,8%	0,6	10,0%			
Mariehamn	0,9%	18,1	7,8%			

PwC

79

Bilaga

PwC

80

**Genomsnittlig årlig effektivisering i %
(utan möjlig effektivisering av förvaltnings- och
grundskolekostnader) för att sluta finansiellt gap 2020, 2030 och
2040.**

	Årlig genomsnittlig effektivisering för att sluta finansiellt gap 2015-2020	Årlig genomsnittlig effektivisering för att sluta finansiellt gap 2015-2030	Årlig genomsnittlig effektivisering för att sluta finansiellt gap 2015-2040
Alt 1 Hela Åland	1,0%	1,0%	1,0%
Alt 2 Skärgården	0,7%	0,7%	0,8%
Alt 2 Norra	1,0%	1,0%	1,0%
Alt 2 Västra	1,4%	1,1%	1,0%
Alt 2 Södra	0,7%	0,9%	0,9%
Alt 3 Eckerö-Hammarland	0,7%	0,8%	0,9%
Alt 3 Mariehamn	0,5%	0,8%	0,9%
Alt 3 Jomala	1,8%	1,2%	1,1%
Alt 3 Lemland-Lumparland	1,4%	1,1%	1,0%
Alt 3 Brändö-Kumlinge	0,8%	0,5%	0,6%
Alt 3 Sottunga-Föglö-Kökar	0,7%	1,0%	0,9%
Alt 3 Geta-Saltvik-Finström- Vårdö-Sund	1,0%	1,0%	1,0%

PwC

81

**Genomsnittlig årlig effektivisering i %
(utan möjlig effektivisering av förvaltnings- och
grundskolekostnader) för att sluta finansiellt gap 2020, 2030 och
2040.**

	Effektivisering för att sluta finansiellt gap 2020	Effektivisering för att sluta finansiellt gap 2030	Effektivisering för att sluta finansiellt gap 2040
Brändö	2,8%	1,1%	0,9%
Eckerö	1,4%	1,2%	1,2%
Finström	0,8%	0,9%	0,9%
Föglö	0,9%	0,9%	0,8%
Geta	0,2%	0,8%	0,8%
Hammarland	0,3%	0,6%	0,8%
Jomala	1,8%	1,2%	1,1%
Kumlinge	0,5%	0,5%	0,7%
Kökar	0,8%	1,0%	1,1%
Lemland	0,8%	1,0%	0,9%
Lumparland	2,6%	1,5%	1,1%
Saltvik	0,6%	0,8%	1,0%
Sottunga	-5,1%	-1,0%	0,1%
Sund	1,3%	1,2%	1,4%
Vårdö	1,1%	0,7%	0,8%
Mariehamn	0,5%	0,8%	0,9%

PwC

82

Genomsnittlig årlig effektivisering i % med möjlig effektivisering av förvaltnings- och grundskolekostnader för att sluta finansiellt gap 2020, 2030 och 2040.

	Årlig genomsnittlig effektivisering för att sluta finansiellt gap 2015-2020	Årlig genomsnittlig effektivisering för att sluta finansiellt gap 2015-2030	Årlig genomsnittlig effektivisering för att sluta finansiellt gap 2015-2040
Alt 1 Hela Åland	-0,3%	0,5%	0,7%
Alt 2 Skärgården	-1,1%	0,0%	0,4%
Alt 2 Norra	-1,1%	0,2%	0,6%
Alt 2 Västra	-0,2%	0,5%	0,7%
Alt 2 Södra	-0,3%	0,5%	0,6%
Alt 3 Eckerö-Hammarland	0,3%	0,7%	0,8%
Alt 3 Mariehamn	0,5%	0,8%	0,9%
Alt 3 Jomala	1,8%	1,2%	1,1%
Alt 3 Lemland-Lumparland	0,2%	0,7%	0,7%
Alt 3 Brändö-Kumlinge	0,0%	0,2%	0,4%
Alt 3 Sottunga-Föglö-Kökar	-0,6%	0,5%	0,6%
Alt 3 Geta-Saltvik-Finström-Värdö- Sund	-1,1%	0,2%	0,6%

PwC

83

Definition av förvaltningskostnader

ALLMÄN FÖRVALTNING

Till kostnaderna och intäkterna räknas följande:

- utgifter för förvaltningsmyndigheter som utövar den högsta beslutande och verkställande makten i kommunen
- uppgifter för rådgivande organ och planeringsorgan kringtjänster, lokaler m.m. för de ovan nämnda
- allmän personal- och ekonomiförvaltning
- finansierings- och medelsförvaltning
- skatteuppbörd och revision
- utgifter för val
- landskapsförbundens egen förvaltning, allmänna förvaltning och intressebevakning
- utgifter för och inkomster av samservicekontor (som inte kan fördelas på olika uppgifter).

Byggnader och lokaler och Övrig intern service hör inte till den allmänna förvaltningen.

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSFÖRVALTNING

Till kostnaderna och intäkterna räknas följande:

- Kostnaderna för allmänna förvaltnings-, planerings- m.fl. uppgifter för den nämnd/de nämnder eller andra organ och verk som sköter social- och hälsovårdens uppgifter, till den del de inte kan hänföras till andra uppgiftsklasser inom social- och hälsovården.
Till denna uppgiftsklass hör också samkommunförvaltningen för social- och hälsovård.

Till kostnaderna och intäkterna räknas inte:

- Köp av kundtjänster kan inte hänföras till förvaltningen.
- Kostnaderna för socialarbetare hör inte till förvaltningen, utan de ska fördelas på respektive uppgifter.

PwC

84

Definition av förvaltningskostnader, forts.

UNDERVISNINGS- OCH KULTURFÖRVALTNING

Till kostnaderna och intäkterna räknas följande:

- Allmänna förvaltnings- och planeringsuppgifter för den nämnd (de nämnder) eller andra organ och det verk/kansli som har hand om undervisnings- och kulturverksamheten, i den mån de inte kan hänföras till de övriga uppgiftsklasserna inom undervisnings- och kulturverksamheten.

Klassen inbegriper även samkommunförvaltning för samkommuner för undervisning och kultur.

Till kostnaderna och intäkterna räknas inte:

- Intern förvaltning för institutioner inom undervisnings- och kulturverksamheten. Den interna förvaltningen hänförs till samma uppgiftsklass som den övriga verksamheten vid institutionen.

Antal klienter i äldreomsorgen efter vårdform och kön 2015
Clients in elderly care by type of care and sex 2015

